

ที่ รล ๐๐๐๔.๑/๒๒๖๔

สำนักพระราชวัง

สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๕๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง พระราชทานพระราชานุญาต และอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่มท๐๕๐๖.๔/๑๘๗๕๗ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินขอพระราชทานพระราชานุญาตเชิญพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ตามสำเนาที่แนบ และขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ไปลงพิมพ์เป็นภาพหน้าปกหนังสือวารสารที่ดินปีที่ ๖๒ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙ ดังความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

พระราชทานพระราชานุญาต และอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ฯ ได้ ทั้งนี้ ตราสัญลักษณ์ฯ จะต้องมียูเอชและสีที่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด ดังที่แนบมาพร้อมนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ท่านผู้หญิงจรัสจิตต์ ทีชะระ)

รองราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

กองราชเลขาธิการในพระองค์

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

โทร. ๐-๒๒๘๓-๔๒๓๘ / โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๓๘

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

ตราสัญลักษณ์

งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

อักษรพระนามาภิไธย ส.ก. อักษร ส. ถมสีครามเข้ม สีแห่งวันพระราชสมภพ
อักษร ก. ถมสีขาว เป็นสีแดงแห่งวันพระราชสมภพ อักษรพระนามาภิไธย ส.ก.
มีพระมหามงกุฎสีทองประดิษฐานอยู่เบื้องบน ภายใต้พระมหามงกุฎประดิษฐาน
พระแสงจักรตรีว่าทรงสถิตอยู่ในพระบรมราชจักรีวงศ์ พระนามาภิไธย ส.ก. อยู่ภายในกรอบ
วัชรรัตน์ ๗ ดวง ว่าทรงเจริญพระชนมายุได้ ๗ รอบ มีพื้นสีมอคราม เป็นสีประจำวัน
พระราชสมภพ นอกกรอบวัชรรัตน์อลงกรณ์ประกอบหน้าราชหงส์ทองอยู่ทั้งซ้ายขวา
ว่าทรงงามสง่าดังราชหงส์ทอง หน้าราชหงส์มีกระหนกแนบ ห้อยพวงดอกไม้ทิพย์
อันมีดอกไม้ในพระนามเป็นอาทิ มีพรรณมอครามปนทอง ถัดออกไปเป็นขอบ
เขียนอักษรสีทองความว่า พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๕๕๙
ระบายพื้นด้วยสีหงษาด อันเป็นสีประจำวันพระราชสมภพ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ
ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุบรรจบครบ ๘๔ พรรษา ดังมีเลขมหามงคลนั้น
อยู่ใต้อักษรพระนามาภิไธย ประกอบเถาไม้ทิพย์ชื่อ จิตรลดา ตามตำราว่าเป็น
เครือเถาไม้ทิพย์มีอยู่ในจิตรลดาวัน พระราชอุทยาน ๑ ใน ๔ แห่งของพระอินทร์ หมายถึง
สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงเนนาวิเวศน์สถานชื่อพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
อันเป็นที่ประทับ เถาไม้นี้ว่าเป็นเถาไม้แห่งความหวังดังสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ทรงเป็นความหวังแห่งปวงชนราษฎรพ้นจากความยากไร้ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ
อันมีโครงการศิลปาชีพเป็นอาทิ อาณาประชาราษฎร์จึงน้อมใจถวายพระพรให้
ทรงเจริญพระชนม์มัยยืนนาน

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๖๒ ฉบับที่ ๔ เดือน กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๙

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขานุการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นายพงษ์ภาณุ พิมลภัทรกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวพุทธไทย พักเหลือ
นางสาวอัจฉรา สันติปริชาจิตต์ นางอภิวรรณ สวัสดิ์
นางสาวนริศรา มาลัยพงษ์ นางเจริญลาภ สีนสุวรรณภรณ์

กองบรรณาธิการ : นายชัชวาล สมจิตต์

นางสาวลินดาวรรณ ธรรมาภูมิชัย นายประภัสสร สืบเหล่าบ
นายสุยมภู สุระเกียรติ นางสาวสมศรี ประทุมเมฆ
นายณัฐพล ทิพย์มนตรี นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์
นายสงวน มณีรัตน์ศักดิ์ นายวิวัฒน์ สีนะพิสิทธิ์
นายวัชร มาลัยมาตร นางสาวอนงค์นาถ กาญจนเพ็ญ
นายวิภาส โอวาทจรรยาจิตต์ นายชัยวัฒน์ นิมอนันตกุล
นางสาวอรพันธ์ ประเสริฐศักดิ์

ฝ่ายศิลป์ : นายวีระชัย ลังกุลจินดา

นางสาวกมลพร ทักษิณาสถาพร นางสาวนารัตน์ จ้างประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางภูริณี เพชรเชเอม นางสาวปัทมา เหลืองเพชรงาม
นายกรกช ชีระปัญญา นางพรพรรณ ฤทธิผลง
นางภคพันธ์ ภูคกงน้ำ นางสาวพนิดา เต็งทับทิม
นายชูเกียรติ พวงเงิน

คุยกับ บ.ก.

“สอนให้ลูกทั้งหลายเดินสายกลาง
ทำทุกอย่างพอดีมีเหตุผล
ประกอบด้วยความสุจริตนำทางตน
ย่อมได้คนดีพ่อบ้านเมือง”

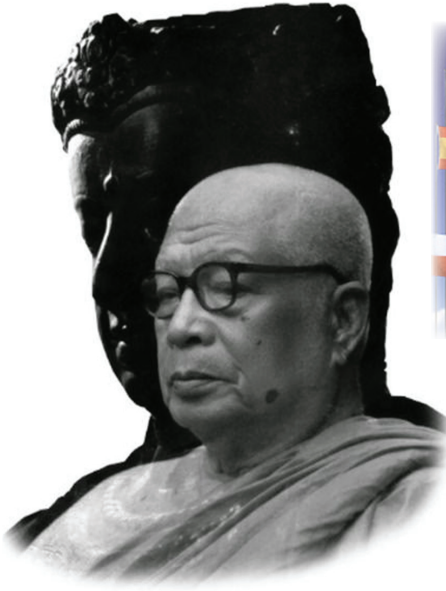
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงพระราชทาน “คำขวัญวันแม่ ประจำปี ๒๕๕๙” และ
เนื่องในโอกาสอันเป็นมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา
นอกจากการถวายความจงรักภักดี ถวายพระพร และสำนึก
ในพระมหากรุณาธิคุณแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าในนามของคณะทำงาน
กองบรรณาธิการวารสารที่ดิน ขอน้อมนำแนวพระราชดำริ
ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความเจริญก้าวหน้า
อย่างมั่นคงและยั่งยืน สมดังพระราชประสงค์เพื่อก่อให้เกิด
ประโยชน์สุขของประเทศและประชาชนของพระองค์ตลอดมา

วารสารที่ดิน ปีที่ ๖๒ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนกรกฎาคม-
สิงหาคม ๒๕๕๙ ฉบับนี้ยังมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ อีกหลายเรื่อง
อาทิ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและ
สิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ซึ่งจะนำมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ และพระราชบัญญัติ
ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยเป็นการปรับปรุงการเก็บ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ ตามกฎหมาย
ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม รวมถึง
เรื่องหลักเกณฑ์การเปิดคำรักษายาบาล ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิ
เปิดคำรักษายาบาล สถานพยาบาลของราชการ และสถาน
พยาบาลของเอกชน ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเรื่องการ
ดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่
สาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อจัดความยากจนและ
พัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาลที่จัดที่ดินให้กับชุมชน
ในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์และเพื่อเป็นไป
ตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด
ที่สำคัญในคอลัมน์ความรู้คู่สุขภาพ...ที่กล่าวถึงประโยชน์ของ
น้ำมะพร้าว ซึ่งมีใช้เพียงผลไม้ธรรมดา ยังมีสรรพคุณในการ
รักษาโรคหลายชนิด และมีสาระดีๆ อีกมากมายที่ได้คัดสรร
มานำเสนอในวารสารฉบับนี้ เพื่อพี่น้องชาวดินและสมาชิก
วารสารที่ดินได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

พบกันใหม่ฉบับหน้า
บ.ก.

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

CONTENT สารบัญ ปีที่ ๖๒ ฉบับที่ ๔ เดือน กรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๕๙

๕ น้ำพระราชหฤทัยขลุ่ยลมชุ่มแผ่นดิน

เรื่องน่ารู้...

- ๑๐ สารสำคัญ...ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.
- ๑๓ เบิกค่ารักษาพยาบาลอย่างไรให้ถูกต้อง
- ๒๐ การปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทน และรักษาการในตำแหน่ง

ข้อคิด...

- ๓๘ ไม่มีใครดีพอ

หลักกฎหมายจากคดีปกครอง...

- ๓๙ เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

คำคม...

- ๕๐ ถ้าเรารู้เราจะทำอะไร

หนังสือเรียน ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง...

- ๕๑ การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามนโยบายรัฐบาล
- ๕๖ ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา กับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๕๙ ขอเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณเงินมัดจำรังวัด

- ๖๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๘

- ๖๕ พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๖๐๙) พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๖๓/ พระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๖๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๙

ลานกวี...

- ๖๙ ถ้าเอาแต่มองสิ่งที่ขาด และเมื่อไรจะเห็นสิ่งที่เรามี

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน...

- ๓/๐ สหภาพยุโรป
- ๓/๓/ วันเข้าพรรษา

ความรู้คู่สุขภาพ...

- ๘๐ มหัศจรรย์...น้ำมะพร้าวอ่อน
- ๘๓ พรมมิ สมุนไพรบำรุงความจำ

ได้รู้มธรรมะ...

- ๘๕ ทาน

ภาพเล่าเรื่อง...

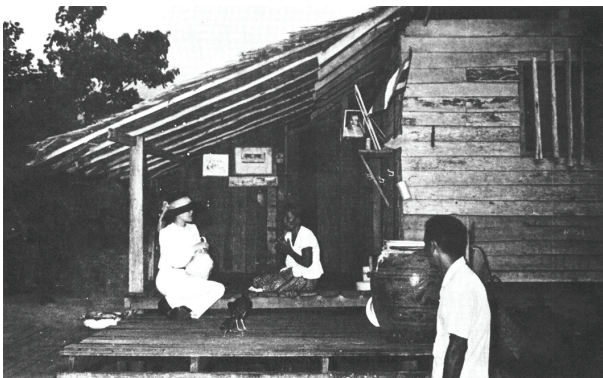
- ๘๖ ภาพผู้บริหาร

น้ำพระราชหฤทัยชโลมชุ่มแผ่นดิน

“พสกนิกรชาวไทยจงรักภักดีและเทิดทูน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไว้เหนือเกล้า เปรียบพระองค์ตั้ง “แม่ของแผ่นดิน” แม่ที่อภิบาลดูแลทุกคนด้วยความรักเอาใจใส่ โดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน นอกจากเห็นลูกสร้างตนดำรงชีพเป็นคนดี นำพาวิทยาความรู้มาพัฒนา ประเทศชาติสืบไป ยิ่งความซาบซึ้งสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและน้ำพระราชหฤทัยเปี่ยมพระเมตตา เอื้ออาทร ทรงห่วงใยในชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรของพระองค์ตลอดมา ด้วยทรงถือว่าทุกข์สุข ของราษฎรคือทุกข์สุขของพระองค์ท่านเอง ประจักษ์แจ้งแจ่มชัดจากพระราชกรณียกิจทั้งปวง”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเชื่อว่า “การศึกษา” เป็นอนาคตของชาติ จากการที่ทั้งสองพระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ทรงพบว่ายังมีผู้ที่เดือดร้อนลำบากยากจนอีกเป็นจำนวนมากในท้องถิ่นที่ห่างไกล ไม่มีรายได้ เพียงพอที่จะส่งเสียบุตรให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน เด็กบางคนแม้มีสติปัญญาดีพอที่จะเรียนในระดับสูง ต่อไปได้แต่ก็ไม่มีโอกาส

การพระราชทานความช่วยเหลือเรื่อง ทุนการศึกษาแก่บุตรราษฎรผู้เดือดร้อน เริ่มขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร เมื่อความทราบถึงพระเนตรพระกรรณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ด้านที่ดิน ทำกิน ปัญหาเรื่องแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงแบ่งเบาพระราชภาระด้านความเป็นอยู่ของครอบครัว ด้านการสาธารณสุขและการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานราษฎร และด้วยทรงมีพระปณิธานแน่วแน่ ที่ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภาระในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหาหนทางช่วยบรรเทาความยากจนให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยให้ได้รับการศึกษามากขึ้น

เมื่อทรงพบครอบครัวราษฎรที่ยากจนขาดที่ดินทำกินและมีลูกมาก ทรงมีพระราชดำรินำให้ราษฎรมีอาชีพเสริมและลูกคนใดยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน อยากเรียนหนังสือแต่ขาดทุนทรัพย์ก็จะพระราชทานทุนการศึกษา ให้ได้เรียนสูงที่สุดเท่าที่สติปัญญา ความสามารถของแต่ละคนจะเรียนได้ โดยทรงรับเป็น “นักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์”

คำว่า “พระบรมราชานุเคราะห์” แปลว่า อยู่ในความอนุเคราะห์ของทั้งสองพระองค์ การพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ด้านทุนการศึกษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับนักเรียนยากจนขาดโอกาสทางการศึกษาที่ทรงพบด้วยพระองค์เอง ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์เกือบสองพันคน โดยมีพระราชเสาวนีย์ให้กองราชเลขาฯ การในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ติดตามดูแลความประพฤติและความเป็นอยู่ของนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ได้รับทุนเหล่านี้อย่างใกล้ชิด

กองราชเลขาฯ การฯ มีหน้าที่กราบบังคมทูลรายงานให้ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาททุกเดือน นักเรียนทุนจะมีแฟ้มประวัติประจำตัว มีข้อมูลบันทึกไว้ครบถ้วน เช่น ประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว สถานศึกษา รูปถ่าย ที่อยู่ติดต่อได้ ผลการเรียน บัญชีค่าใช้จ่ายที่พระราชทาน จดหมายรายงานความเป็นอยู่ของนักเรียน โดยนักเรียนทุนได้รับพระราชทานทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีภายในประเทศ นักเรียนคนใดมีอายุเกินกว่าจะเรียนในหลักสูตรการศึกษาตามปกติ ทรงส่งเสริมให้เรียนด้านวิชาชีพตามความสนใจและความถนัด ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรมีความรู้ มีการศึกษาและความสามารถใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนทำมาหากินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ เพื่อเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

ท่านผู้หญิงนราวดี ชัยเจนินน นางสนองพระโอษฐ์ ในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ผู้ดูแลด้านการศึกษา เล่าว่าสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเชื่อว่าการศึกษาเป็นพื้นฐานของชีวิต ถ้ามีการศึกษาจะเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นทรัพยากรที่ดีของประเทศชาติตลอดไป

เวลาเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศ ทรงพบว่าราษฎรส่วนใหญ่ยากจน มีลูกมาก ไม่สามารถที่จะส่งลูกให้เรียนชั้นสูงๆ ต่อไปได้ เด็กส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น บางคนฉลาดก็เสียโอกาสที่จะเรียนรู้ ครอบครัวใดที่มีลูกอยู่ในวัยเรียนอยากเรียนต่อ แต่พ่อแม่ไม่มีทุนทรัพย์สนับสนุน ทรงช่วยรับเด็กเหล่านั้นไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ โดยไม่มีข้อผูกมัดใดๆ เลย เพียงให้เขาตั้งใจเรียนและถ้าใครเรียนสูงแค่ไหน ก็พระราชทานเงินจนจบสูงสุดเท่าที่จะเรียนต่อได้ ทรงหวังแค่ว่าเด็กเหล่านั้นได้เป็นคนดี ฟังตัวเองได้ สร้างครอบครัวให้มั่นคง เป็นราษฎรที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดิฉันรับผิดชอบดูแลเรื่องการศึกษาของราษฎร แผนกนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ และแผนกคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์

ทรงมีรับสั่งกับพวกเราที่ดูแลนักเรียนว่า “ไม่ใช่แค่มอบเงินทุนพระราชทานเท่านั้นนะ ให้เราทำหน้าที่เหมือนญาติผู้ใหญ่เป็นที่พึ่งเขา สอนเขา ให้เขามีศีลธรรมให้เขาเป็นคนดี” นางสนองพระโอษฐ์ ในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เล่าถึงพระราชประสงค์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่มุ่งสอนมิได้ให้เก่งล้ำพียงทางด้านวิชาการ แต่ยังสอนหลักการใช้ชีวิตเป็นคนดีของสังคม

นักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ สมดังพระราชหฤทัยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กิตติ เพชรสันทัต นักเรียนทุนพระราชทานในพระบรมราชานุเคราะห์รุ่นแรกๆ ปัจจุบันประสบความสำเร็จในชีวิตหน้าที่การงาน ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วย ผอ.ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เล่าถึงโอกาสทางการศึกษาที่ได้รับด้วยความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณว่าพ่อเคยเป็นข้าราชการในอำเภอหัวหิน รับใช้ถวายงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในส่วนของโครงการพัฒนาเขาเต่า ห้วยไทรน้อย-ห้วยไทรใหญ่ เมื่อพ่อเสียชีวิตด้วยโรคหัวใจล้มเหลวฉับพลัน ทรงรับเป็นนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ เพราะทรงห่วงใยครอบครัว พี่น้องในครอบครัวมี 9 คน แม่มีอาชีพเป็นแม่บ้าน พระราชทานทุนการศึกษาทั้งสิ้น 4 คน ส่วนตัวได้รับทุนตั้งแต่อายุ 6 ขวบ เรียน ป.1 จบปริญญาตรี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมเวลาที่รับทุน 18 ปี

“สิ่งหนึ่งที่อยากกล่าว ก็คือ แม่ของผมเป็นคนที่รักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถมาก เพราะทั้งสองพระองค์พระราชทานโอกาสและให้ชีวิตของลูกๆ โดยเฉพาะการศึกษา แม่สอนว่าการรับทุนไม่ใช่สิ่งที่ได้มาง่ายๆ แต่เป็นสิ่งที่พระองค์ท่านให้การสนับสนุน ทุนดังกล่าวไม่มีการผูกมัด เปิดค่าใช้จ่ายอะไรเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า รองเท้า เข็มขัด จริงๆ แล้ว สามารถเบิกได้ แต่แม่พยายามบอกอย่าไปรบกวนพระองค์ท่านมาก ให้รบกวนเฉพาะในเรื่องของการศึกษา เพื่อให้คนอื่นได้มีโอกาสได้รับทุนการศึกษาตรงนี้ด้วย” วิศวกรผู้ได้รับทุนเล่า

นอกจากแม่สอนให้มีความกตัญญูแล้ว ยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านผู้หญิงในกองราชเลขาการฯ ดูแลเหมือนลูกหลาน ช่วยอบรมสั่งสอนเรื่องการศึกษาเล่าเรียน และไม่ลืมทดแทนบุญคุณของแผ่นดิน ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ อยู่ในกรอบของความถูกต้อง นี่คือน้ำที่ผมได้มาตลอดชีวิต

แม้ทุนการศึกษานี้ “ไม่มีข้อผูกมัด แต่มีข้อผูกพันทางใจ” ผมมุ่งมั่นทำสิ่งดีทดแทนพระมหากรุณาธิคุณ ทดแทนแผ่นดิน ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยไม่ลืมปลูกจิตสำนึกแก่ลูกๆ ด้วยนายกิตติกล่าวทิ้งท้าย

จากการติดตามชมข่าวพระราชสำนักหรือภาพข่าวทั่วไป เมื่อครั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรสถานที่ต่างๆ มักเห็นโต๊ะทรงงาน ซึ่งที่โต๊ะทรงงานนั้น แต่ละภูมิภาคมีเจ้าหน้าที่ เรียกว่า “ล่าม” คอยเป็นคนแปลภาษาถิ่นประจำโต๊ะทรงงาน นางมีลอย อุ่นเพย ชาวกะเหรี่ยง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ เคยถวายงานรับใช้เบื้องพระยุคลบาท ตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน และได้รับพระราชทานทุนการศึกษา จนปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่กองราชเลขาการในพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสำเร็จการศึกษาปริญญาโท ม.ธรรมศาสตร์ ได้อย่างภาพเหตุการณ์และความรู้สึกที่ประทับใจไม่รู้ลืม

“ตอนนั้นสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์ พระที่นั่งมาเยี่ยมราษฎรที่หมู่บ้าน ซึ่งทุรกันดารมาก ถ้าพูดถึง อ.อมก๋อย หลายคนยังไม่รู้จักด้วยซ้ำไป ขณะที่ชาวล่ามแปลภาษา ส่วนใหญ่ชาวบ้านกะเหรี่ยงพูดภาษาไทยไม่ได้เลย ภาษาล้านนาเชียงใหม่ก็พูดไม่ได้ พูดได้แต่ภาษาถิ่นของเขาเท่านั้น จึงมีโอกาสดำเนินเข้าไปเป็นล่ามแปลภาษากวายเป็น บอกความรู้สึกได้เลยว่า สั้น จนพูดอะไรไม่ได้เลย ไม่เคยคิดว่าในชีวิตจะได้ไปนั่งอยู่ตรงพลับพลาที่ประทับ”

ขณะที่ทำหน้าที่เป็นล่าม สิ่งหนึ่งที่ได้อินคือ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีรับสั่งกับแต่ละครอบครัวเป็นเวลานานมาก ซึ่งก่อนที่แต่ละครอบครัวจะขึ้นมาเฝ้าฯ รับเสด็จนั้น

เหล่าท่านผู้หญิงชักประวัติคร่ำๆ แต่เมื่อพระองค์ท่านทรงงาน มิได้ห่วงใยแค่ตัวราษฎรแต่ทรงห่วงไปจนถึงครอบครัว ดิฉันเคยได้ยินพระองค์ท่านรับสั่งถามด้วยพระสุรเสียงอันไพเราะ เช่น “ที่บ้านกินข้าวกับอะไร”, “มีปลากินไหม”, “กลางคืนหนาวไหม”, “เดินทางมาไกลไหม”, “มีโรงเรียนไหม”, “ปายังเหลืออยู่ไหม” ทรงห่วงใยไม่เพียงแค่นั้น ยังห่วงใยแผ่นดินที่เราอยู่ด้วย นางมีรอยเล่าความประทับใจ

“สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทอดพระเนตรลึกไปถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน ทรงทำให้เราภูมิใจในสิ่งที่พวกเรามีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ทั้งภาษาและผ้าทอประจำเผ่า โดยไม่เอาสิ่งใหม่มาใส่แทนที่ แต่ทรงสนับสนุนให้รักษาเอกลักษณ์ของตัวเองไว้ พุฒเมื่อใดก็รู้สึกซาบซึ้งในหัวใจทุกครั้ง ชาวอมก๋อยทุกวันนี้ไม่ว่าครอบครัวใดมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็เพราะพระองค์ท่าน ทุกคนในอมก๋อยไม่สามารถตอบแทนน้ำพระราชหฤทัยของพระองค์ท่านที่มีต่อปวงชนชาวไทยด้วยวัตถุเงินทอง

สิ่งที่ทำได้ คือ เฝ้ารักและทวงแทนสิ่งที่เรามี นั่นก็คือ “ทรัพยากรธรรมชาติ” เจ้าหน้าที่กองราชเลขาธุการในพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถยืนยันอุดมการณ์ตอบแทนแผ่นดิน

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๒ ส.ค. ๒๕๕๙ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและพละานุภาพแห่งสรรพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล โปรดอภิบาลบำรุงรักษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงพระเจริญเพียบพร้อมด้วยจตุรพิธพรชัย ทรงพระเกษมสำราญ ปราศจากโรคพยาธิภัย พระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ พระเกียรติคุณเจิดจรัสแผ่ไพศาลทุกทิศานุทิศ มีพระราชประสงค์จำนงใดจงสัมฤทธิ์สถิตเป็นพระมิ่งขวัญร่มเกล้าปวงข้าพระพุทธเจ้า ตราบจิรัฏฐิติกาลเทอญ.

สาระสำคัญ... ร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.

อัตราจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง			
เกษตรกรรม	บ้านพักอาศัย	พาณิชยกรรม (อื่นๆ)	ที่รกร้างว่างเปล่า
อัตราเพดาน 0.2%	อัตราเพดาน 0.5%	อัตราเพดาน 2.0%	อัตราเพดาน 5.0%
มูลค่าทรัพย์สิน	บ้านหลัก	มูลค่าทรัพย์สิน	ที่ดินที่ไม่ทำประโยชน์ตามสภาพ หรือทิ้งไว้ว่างเปล่า
≤ 50 ลบ. ยกเว้น > 50-100 ลบ. 0.05% > 100 ลบ. 0.10%	≤ 50 ลบ. ยกเว้น > 50-100 ลบ. 0.05% > 100 ลบ. 0.10% บ้านหลังที่สอง ≤ 5 ลบ. 0.03% > 5 - 10 ลบ. 0.05% > 10-20 ลบ. 0.10% > 20-30 ลบ. 0.15% > 30-50 ลบ. 0.20% > 50-100 ลบ. 0.25% > 100 ลบ. 0.30%	≤ 20 ลบ. 0.3% > 20-50 ลบ. 0.5% > 50-100 ลบ. 0.7% > 100-1,000 ลบ. 0.9% > 1,000-3,000 ลบ. 1.2% > 3,000 ลบ. 1.5%	ปีที่ 1 - 3 1% ปีที่ 4 - 6 2% ปีที่ 7 ขึ้นไป 3%

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2559 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ซึ่งจะนำมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ การเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่างกฎหมายที่เสนอนี้ไม่ใช่การเก็บภาษีใหม่ แต่เป็นการปรับปรุงการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากขึ้น รวมทั้งมีรายได้เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการในเขตพื้นที่ของตนก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษี ช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ผลักดันให้เกิดการกระจาย การถือครองที่ดิน และช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการถือครองทรัพย์สินได้อีกทางหนึ่ง โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508
2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง หรือเป็นผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ
3. หน่วยงานจัดเก็บภาษี ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้จะเป็นของ อปท. ที่ทำหน้าที่จัดเก็บ
4. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุด
5. ฐานภาษี ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยคิดคำนวณจากราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และห้องชุดตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

6. อัตราภาษีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ จะเป็นอัตราสูงสุดที่จะจัดเก็บภาษีจากผู้เป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยจะจัดแบ่งอัตราภาษีดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดิน คือ (1) กรณีใช้เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้จัดเก็บภาษีได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.2 (2) กรณีใช้เพื่อเป็นที่พักอาศัย ให้จัดเก็บภาษีได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.5 และ (3) กรณีใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ (เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เป็นต้น) ให้จัดเก็บภาษีได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 2 ในส่วนของที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดิน กำหนดอัตราภาษีสูงสุดในกฎหมายให้ อบท. เรียกเก็บภาษีสำหรับที่ดินดังกล่าวในอัตราไม่เกินร้อยละ 5 ของฐานภาษี

การยกเว้นและบรรเทาภาระภาษี		
ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษี (ใน พ.ร.บ.) • สาธารณสมบัติ, ทรัพย์สินที่ไม่ได้หลวมประโยชน์ (รัฐ/เอกชน) • สหประชาชาติ, สถานทูต • ทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุดและหมู่บ้านจัดสรร • บ้านพักอาศัยหลัก 1 หลัง (มูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท)	การบรรเทาภาระภาษี (ออกเป็น พ.ร.อ.) • ลดภาระภาษีไม่เกิน 75% เช่น » บ้านพักอาศัยหลักซึ่งได้กรรมสิทธิ์มาจากการรับมรดกก่อนที่ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีผลบังคับใช้ ลดลง 50 % » กิจกรรมสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น ลดลง ≤ 75 % • ลดอัตราภาษี เช่น » ที่ดินเปล่าที่อยู่ระหว่างปลูกสร้างเป็นที่ยุอาภัย 0% (1 ปี) » ทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างพัฒนาเพื่อทำโครงการที่พักอาศัย 0.05% (3 ปี) » ทรัพย์สินที่เป็น NPA ของสถาบันการเงิน 0.05% (5 ปี)	การลดหรือยกเว้น (อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดหรือ รว. นนทบุรี ในกรณี • เกิดภัยพิบัติในพื้นที่ • ทรัพย์สินเสียหายหรือถูกทำลายเฉพาะราย

7. ยกเว้นภาษีให้แก่ทรัพย์สินบางประเภท เช่น สาธารณสมบัติ ทรัพย์สินของรัฐที่ไม่ได้ใช้หาผลประโยชน์ ทรัพย์สินของสถานทูต ทรัพย์สินของสภาภาคไทย ทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุดและที่ดินสาธารณูปโภคของโครงการจัดสรรที่มีได้ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ทรัพย์สินของเอกชนที่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ และบ้านพักอาศัยหลักในส่วนที่มีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นต้น

8. อัตราภาษีที่ใช้จัดเก็บจริงจะกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดเป็นอัตราก้าวหน้าเพิ่มขึ้นตามมูลค่าของฐานภาษี ดังนี้

- (1) เกษตรกรรม ตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึง ร้อยละ 0.1 ของฐานภาษี
- (2) ที่พักอาศัยหลัก ส่วนที่เกิน 50 ล้านบาทขึ้นไป ตั้งแต่ร้อยละ 0.05 ถึงร้อยละ 0.1 และที่พักอาศัยหลังอื่น ตั้งแต่ร้อยละ 0.03 ถึง ร้อยละ 0.3 ของฐานภาษี
- (3) ประเภทอื่นๆ ตั้งแต่ร้อยละ 0.3 ถึง ร้อยละ 1.5 ของฐานภาษี
- (4) ที่ดินว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดินจะจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นทุก 3 ปีตั้งแต่ร้อยละ 1 ถึง ร้อยละ 3 ของฐานภาษี

9. การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะมีการบรรเทาภาระให้กับเจ้าของบ้านพักอาศัยหลักที่ได้มาจากการรับมรดก ผู้ประกอบกิจการอสังหาริมทรัพย์ สถาบันการเงินที่มีอสังหาริมทรัพย์ประกอบการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ และกิจการสาธารณะ ดังนี้

9.1 ในกรณีที่เจ้าของบ้านพักอาศัยหลักได้รับกรรมสิทธิ์บ้านหลังดังกล่าวมาจากการรับมรดก ก่อนที่กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จะมีการบรรเทาภาษีให้ โดยการลดภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ร้อยละ 50 ของจำนวนภาษีที่จะต้องเสีย

9.2 ให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีเป็นเวลา 1 ปี ให้กับที่ดินที่อยู่ระหว่างการปลูกสร้างบ้านที่เจ้าของใช้เป็นบ้านของตนเอง

9.3 ให้จัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.05 ของฐานภาษี สำหรับที่ดินที่อยู่ระหว่างการพัฒนา เพื่อจัดทำเป็นโครงการที่พักอาศัยเพื่อขายที่นิติบุคคลที่ประกอบกิจการอสังหาริมทรัพย์เป็นเจ้าของเป็นเวลา 3 ปี นับตั้งแต่เจ้าของที่ดินได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

9.4 ให้จัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.05 ของฐานภาษี สำหรับอสังหาริมทรัพย์รอการขาย ที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน เป็นระยะเวลา 5 ปี

9.5 ให้ลดภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่เกินร้อยละ 75 ของจำนวนภาษีที่จะต้องเสีย สำหรับกิจการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล และโรงเรียน เป็นต้น

10. นอกจากนี้กฎหมายยังให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นสามารถขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อลดหรือยกเว้นภาษีให้กับเจ้าของอาคารบ้านเรือนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ เช่น เกิดภัยพิบัติ หรืออาคารบ้านเรือนเกิดเสียหายหรือถูกทำลาย ทั้งนี้ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลให้กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาปานกลางของที่ดินสำหรับการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งถูกยกเลิกโดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไป สำหรับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียหรือพึงชำระหรือที่ค้างอยู่หรือที่ต้องคืนก่อนที่จะเริ่มมีการบังคับใช้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ข้อมูล : ข่าวกระทรวงการคลัง สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เข้าถึงได้จาก : http://www.mof.go.th/home/Press_release/News2016/074.pdf

รูปภาพ : โพสต์ทูเดย์ เข้าถึงได้จาก : <http://www.posttoday.com/analysis/report/436151>

เบิกค่ารักษาพยาบาลอย่างไรให้ถูกต้อง*

ค่ารักษาพยาบาล เป็นเงินสวัสดิการประเภทหนึ่งที่มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และ อัตราการเบิกจ่ายอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ นโยบายของรัฐบาลและความก้าวหน้าทางการแพทย์รวมทั้งไม่เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินมากเกินไป ทำให้ผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินปรับตัวไม่ทันกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้การเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบจำนวนมากและเพื่อสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานศึกษากฎ ระเบียบได้ง่ายขึ้น จึงสรุปหลักเกณฑ์เงื่อนไขการเบิกที่ใช้เป็นประจำ และรวบรวมประเด็นที่เบิกผิดพลาดนำมาย้ำเตือนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเบิกเงินพึงระมัดระวัง รวมทั้งเป็น ข้อมูลให้ผู้มีสิทธิเบิกได้ทราบว่าต้องใช้เอกสารแนบประกอบการเบิกอะไรบ้างนอกจากใบเสร็จรับเงินของ สถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษา เพื่อให้เบิกได้อย่างถูกต้องไม่ถูกเรียกเงินคืนในภายหลัง

◆ หลักเกณฑ์การเบิกค่ารักษาพยาบาล

ผู้มีสิทธิ ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชาวต่างประเทศ ผู้รับเบี้ยหวัด และ ผู้รับบำนาญ

บุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิ

● บุตรชอบด้วยกฎหมายคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ นับเรียงลำดับการเกิด ก่อนหลัง ไม่ว่าจะเกิดจากการสมรสครั้งใด หรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่ หากมีไม่ถึงสามคนและ ต่อมาเมื่อบุตรแฝดเบิกได้คนที่หนึ่งถึงคนสุดท้าย ยกเว้นบุตรบุญธรรม หรือบุตรที่ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของ บุคคลอื่น การเบิกกรณีมารดาเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกให้แนบสูจิบัตรหรือทะเบียนบ้าน กรณีบิดาเป็นผู้ใช้สิทธิ ให้แนบทะเบียนสมรสและสูจิบัตร หรือหนังสือจดทะเบียนรับรองบุตร (แบบ คร.๑๑) หรือคำพิพากษาของศาล

● คู่สมรส แนบทะเบียนสมรส

● บิดาและมารดา กรณีมารดาให้แนบสูจิบัตร หรือทะเบียนบ้าน กรณีบิดาให้แนบสูจิบัตร ทะเบียนบ้านและทะเบียนสมรสของบิดาและมารดา หรือหนังสือจดทะเบียนรับรองบุตร หรือคำพิพากษา ของศาล ประกอบการเบิก

การใช้สิทธิเบิกสำหรับบุตร

● ผู้มีสิทธิมีคู่สมรสเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ หรือผู้ได้รับบำนาญเบี้ยหวัด ให้ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิสำหรับบุตรทุกคนแต่เพียงฝ่ายเดียว โดย

– อยู่ส่วนราชการผู้เบิกแห่งเดียวกัน ผู้ใช้สิทธิจะต้องรับรองตนเองว่าเป็นผู้ใช้สิทธิแต่เพียง ฝ่ายเดียว

– อยู่ต่างส่วนราชการหรือส่วนราชการผู้เบิก ผู้ใช้สิทธิจะต้องรับรองตนเองว่าเป็นผู้ใช้สิทธิ แต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้ใช้สิทธิสามารถร้องขอให้ส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกแจ้งการใช้สิทธิ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดหรือส่วนราชการผู้เบิกของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งทราบและตอบรับ

● ผู้มีสิทธิมีคู่สมรสอยู่ในรัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรุงเทพมหานคร และมีสิทธิ ได้รับเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ให้ผู้มีสิทธิใช้สิทธิเฉพาะส่วนที่ต่ำกว่าสิทธิที่พึงได้รับ (ยกเว้นราชการ ส่วนท้องถิ่นมีระเบียบให้คู่สมรสฝ่ายที่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำหรือผู้รับบำนาญเป็นผู้ใช้สิทธิเบิก)

*นางสาวหทัยรัตน์ ชื่นจิตร ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมที่ดิน

● กรณีผู้มีสิทธิและคู่สมรสได้หย่าหรือแยกกันอยู่โดยมิได้หย่ากันตามกฎหมาย (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๓๖ ลว. ๖ ก.ย. ๕๙)

– ผู้มีสิทธิและคู่สมรสเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ หรือผู้รับบำนาญเบี้ยหวัด ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิสำหรับบุตรของตนได้แม้จะมีได้เป็นฝ่ายที่ปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดูและต้องรับรองตนเองว่าเป็นผู้ใช้สิทธิแต่ฝ่ายเดียว โดยให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดแจ้งการใช้สิทธิตามแบบ ๓/๑๒๕ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดของคู่สมรสอีกฝ่ายได้ทราบและตอบรับตามแบบ ๓/๑๒๖ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดของผู้ใช้สิทธิ

– ผู้มีสิทธิฝ่ายเดียวเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ หรือผู้รับบำนาญเบี้ยหวัด ผู้มีสิทธิสามารถใช้สิทธิสำหรับบุตรของตนได้แม้จะมีได้เป็นฝ่ายปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดูบุตรของตน

– ผู้มีสิทธิมีคู่สมรสที่มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่น สามารถใช้สิทธิเฉพาะส่วนที่ต่ำกว่าสิทธิที่พึงจะได้รับสำหรับบุตรของตน

◆ การเบิกค่ารักษาพยาบาลและข้อตรวจพบ

๑. **สถานพยาบาลของทางราชการ** คือ สถานพยาบาลซึ่งเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน สถานพยาบาลของมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา องค์การมหาชน กรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจ สภากาชาดไทย ครุสภา สมาคมปราบวัณโรค กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน โรงพยาบาลประสานมิตรและสถานพยาบาลอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด ยกเว้นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมิใช่สถานพยาบาลของทางราชการเบิกไม่ได้ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๕๔ ลว. ๑๔ ก.พ. ๕๐)

๑.๑ **ผู้ป่วยนอก** ผู้ใช้สิทธิส่วนใหญ่จะนำไปเสร็จรับเงินมาขอเบิกเงินกับต้นสังกัด และบางส่วนใช้วิธีการเบิกจ่ายตรงซึ่งไม่กระทบกับหน่วยงานผู้เบิก ที่มีปัญหามากคือการเบิกกับต้นสังกัดซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบสิทธิให้ถูกต้องตามระเบียบก่อนเบิกจ่าย โดยพบประเด็นที่ผิดพลาด ดังนี้

(๑) ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติ การเบิกไม่แนบหนังสือรับรองของแพทย์ผู้ทำการรักษา ซึ่งต้อง ลงลายมือชื่อ และระบุเหตุผลของการใช้ยานอกบัญชียาหลัก เนื่องจากใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติแล้วเกิดกรณี

A เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาหรือแพทย์ที่สามารถใช้ได้บัญชียาหลักแห่งชาติ

B ผลการรักษาไม่บรรลุเป้าหมายแม้ว่าได้ใช้ยาในบัญชียาหลักครบตามมาตรฐานการรักษาแล้ว

C ไม่มีกลุ่มยาในบัญชียาหลักแห่งชาติให้ใช้ แต่ผู้ป่วยมีความจำเป็นในการใช้ยานี้ตามข้อบ่งชี้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

D ผู้ป่วยมีภาวะหรือโรคที่ห้ามใช้ยาในบัญชีอย่างสมบูรณ์ หรือมีข้อห้ามการใช้ยาในบัญชีร่วมกับ ยาอื่น ที่ผู้ป่วยจำเป็นต้องใช้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

E ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติมีราคาแพงกว่า

F ผู้ป่วยแสดงความจำเป็นต้องการ

หากระบุเหตุผล A – E เบิกได้ ส่วน F เบิกไม่ได้ การระบุเหตุผลระบุเฉพาะอักษร A – F (หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๑๑๑ ลว. ๒๔ ก.ย. ๕๔)

(๒) ค่ายากัญจิโคซามีน ซึ่งเป็นยากกลุ่มยารักษาอาการข้อเสื่อมให้เบิกจ่ายผ่านระบบเบิกจ่ายตรง ค่ารักษาพยาบาล ทั้งกรณีผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกโดยให้มีผลสำหรับการรักษาที่เกิดขึ้นตั้งแต่

วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นไป หากสถานพยาบาลไม่มียาจำหน่ายให้จัดซื้อจากที่อื่นและนำไปเสร็จรับเงินเบิกกับต้นสังกัด เช่นเดียวกับผู้ป่วยนอก โดยแพทย์ผู้ทำการรักษาที่สามารถสั่งใช้ยาต้องเป็นแพทย์เฉพาะทางสาขาอายุรแพทย์โรคข้อ สาขาเวชศาสตร์ฟื้นฟู หรือสาขาออร์โธปิดิกส์เท่านั้น ออกใบรับรองการใช้ยากลูโคซามีนเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงิน ทั้งนี้การเบิกค่ายาดังกล่าวผู้ป่วยต้องมีอายุตั้งแต่ ๕๖ ปีขึ้นไป และการสั่งใช้ยาแต่ละครั้งต้องไม่เกินช่วงละ ๖ สัปดาห์ (หนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๘๓ ลว. ๑๓ ส.ค. ๕๘)

(๓) ค่ายาแผนไทย เบิกได้เฉพาะค่ายาที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรค ดังนี้ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๒๖๒ ลว. ๒๙ ก.ค. ๕๘)

- ยาแผนไทยประเภทที่ ๑ รายการอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ
- ยาแผนไทยประเภทที่ ๒ เป็นยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ไม่อยู่ในบัญชียาหลัก) ให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของแพทย์
- ยาแผนไทยประเภทที่ ๓ อยู่ในเภสัชตำรับโรงพยาบาล (ยาสมุนไพรที่แต่ละแห่งผลิตเอง ไม่อยู่ในบัญชียาหลัก) ให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของแพทย์
- ยาแผนไทยประเภทที่ ๔ ยาที่ปรุงสำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายให้เป็นไปตามการสั่งใช้ยาของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์

(๔) ค่าตรวจวินิจฉัยทางเทคนิคการแพทย์และพยาธิวิทยา ในใบเสร็จรับเงินไม่ระบุรหัสรายการ (ตัวเลข ๕ ตัว) แสดงแต่ยอดเงินรวมในช่อง “เบิกได้” และ “เบิกไม่ได้” เท่านั้น และไม่มีเอกสารระบุรายละเอียดรายการที่ตรวจประกอบด้วยอะไรบ้าง เพื่อใช้ตรวจสอบกับอัตราที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้เบิกได้จากระบบตรวจสอบค่ารักษาพยาบาลในเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง หัวข้อ “อัตราค่าบริการสาธารณสุข” ดังนั้นหากใบเสร็จรับเงินไม่ระบุรหัสรายการที่ตรวจ หรือไม่มีเอกสารแสดงรายละเอียดการตรวจและรหัสรายการ ผู้ใช้สิทธิเบิกต้องแจ้งสถานพยาบาลขอข้อมูลดังกล่าวทันที เพื่อมิให้ต้องเสียเวลาขอข้อมูลในภายหลัง

(๕) ค่าฝังเข็ม และค่าบำบัดรักษาโรคด้วยวิธีการแพทย์แผนไทย เบิกได้เฉพาะการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพเท่านั้น มิใช่การส่งเสริมสุขภาพ หรือป้องกันโรค การเบิกต้องแนบใบรับรองแพทย์แผนปัจจุบันที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือแพทย์ผู้มิใช่ประกอบโรคศิลปะสาขาแพทย์แผนไทยประเภทการนวดไทย เวชกรรมไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือสาขาการแพทย์แผนจีน หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝังเข็มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรจากหน่วยงานภาครัฐของไทย แสดงถึงความจำเป็นในการรักษา ซึ่งต้องระบุเวลาเริ่มต้น – สิ้นสุดในแต่ละครั้ง หรือ รอบของการรักษาต้องไม่เกิน ๑ เดือน อย่างชัดเจนประกอบการเบิกจ่ายโดยมีสิทธิเบิกในอัตราราคาเหมาจ่ายต่อครั้ง ดังนี้

รหัส	รายการ	หน่วย	อัตรา (บาท)
๕๔๐๐๑	ค่าฝังเข็ม	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง	๑๕๐
๕๔๐๒๐	ค่าฝังเข็มพร้อมการกระตุ้นจุดฝังเข็มด้วยเครื่องกระตุ้น (ผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต)	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง	๒๐๐
๕๔๑๐๑	ค่าฉีดยาเพื่อการบำบัดรักษาโรค	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๒๐๐
๕๔๑๐๒	ค่าฉีดยาเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ (ผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคสันนิบาต พิ้นพุ่มารดาหลังคลอด)	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๕ ครั้ง/สัปดาห์ กรณีฟื้นฟูหลังคลอด ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง รวมไม่เกิน ๕ ครั้ง ภายใน ๓ เดือนหลังคลอด	๒๐๐
๕๔๑๓๐	ค่าฉีดยาและประคบสมุนไพรเพื่อการบำบัดรักษาโรค	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์	๒๕๐
๕๔๑๓๑	ค่าฉีดยาและประคบสมุนไพรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ (ผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคสันนิบาต และพิ้นพุ่มารดาหลังคลอด)	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๕ ครั้ง/สัปดาห์ ฟื้นฟูหลังคลอด วันละ ๑ ครั้ง รวมไม่เกิน ๕ ครั้ง ภายใน ๓ เดือนหลังคลอด	๒๕๐
๕๔๒๐๑	ค่าประคบสมุนไพร เพื่อการบำบัดรักษาโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ (ผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคสันนิบาต พิ้นพุ่มารดาหลังคลอด)	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์ ฟื้นฟูหลังคลอด ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง รวมไม่เกิน ๕ ครั้ง ภายใน ๓ เดือนหลังคลอด	๑๕๐
๕๔๒๒๐	ค่าทำหมอนเกลือ เพื่อการฟื้นฟูมารดาหลังคลอด	ไม่เกินวันละครั้ง รวมไม่เกิน ๕ ครั้ง ภายใน ๓ เดือนหลังคลอด	๓๐๐
๕๔๓๐๑	ค่าอบไอน้ำสมุนไพร รักษาโรคหอบ หืด ภูมิแพ้ พิ้นพุ่มารดาผู้ป่วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต โรคสันนิบาต และพิ้นพุ่มารดาหลังคลอด	ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง และต้องไม่เกิน ๓ ครั้ง/สัปดาห์ ฟื้นฟูหลังคลอด ไม่เกินวันละ ๑ ครั้ง รวมไม่เกิน ๕ ครั้ง ภายใน ๓ เดือนหลังคลอด	๑๒๐

กรณีรักษาในรายการรหัส ๕๔๐๐๑ และ ๕๔๐๒๐ ภายในวันเดียวกันให้เบิกได้เพียงรายการเดียว ส่วนการรักษาหรือฟื้นฟูในรายการรหัส ๕๔๑๐๑, ๕๔๑๐๒, ๕๔๑๓๐, ๕๔๑๓๑ และ ๕๔๒๐๑ ภายในวันเดียวกันให้เบิกได้เพียงรายการเดียว (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๔๓ ลว. ๑๒ พ.ย. ๕๔) ข้อตรวจพบส่วนใหญ่ไม่แนบใบรับรองของแพทย์ผู้รักษา หรือแนบแต่ไม่ระบุระยะเวลาเริ่มต้น – สิ้นสุดในการรักษาแต่ละครั้ง

(๖) ค่าตรวจสุขภาพประจำปี เบิกได้เฉพาะผู้มีสิทธิเท่านั้น บุคคลในครอบครัวเบิกไม่ได้ โดยเบิกได้ปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง และตามรายการที่กรมบัญชีกลางกำหนด คือ อายุต่ำกว่า ๓๕ ปี ตรวจและเบิกได้ ๓ รายการ (ไม่เกิน ๕๔๐.- บาท) อายุมากกว่า ๓๕ ปี ตรวจและเบิกได้ ๑๖ รายการ (ไม่เกิน ๑,๐๕๐.- บาท) (หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๑๓/๓ ลว. ๒๔ พ.ย. ๕๔ และที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๖๒ ลว. ๕ ต.ค. ๕๔) ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยคือ เบิกค่าบริการทางพยาบาล (รหัส ๕๕๐๒๐) ค่าตรวจคลื่นหัวใจ E.C.G. (รหัส ๕๑๔๑๐) ค่าตรวจอัลตราซาวด์ ค่าตรวจเอกซเรย์ ปอด (Chest X-ray)

อัตรา ๒๒๐.- บาท สิทธิเบิกได้ ๑๗๐.- บาท เป็นต้น หากเป็นการตรวจสุขภาพประจำปีในวันเดียวกับการตรวจรักษาโรคประจำตัวควรแยกใบเสร็จรับเงินค่าตรวจสุขภาพประจำปีออกมาต่างหาก ถ้ารวมไว้ด้วยกันและระบุใบใบเสร็จรับเงินว่าตรวจสุขภาพประจำปีจะเบิกได้ตามรายการที่กำหนดไว้เท่านั้น

(๓) ค่าฟันเทียมและอุปกรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป สามารถเบิกค่าฟันเทียมประเภทถอดได้และติดแน่นโดยไม่จำกัดจำนวนชิ้น/ซี่/รายการ และระยะเวลา รวมทั้งสามารถเบิกจ่ายในระบบจ่ายตรงต่อรักษายาบาลได้ หรือนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกกับต้นสังกัดก็ได้ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๓๑.๒/ว ๒๕๖ ลว. ๑๖ มิ.ย. ๕๙) ซึ่งเดิมกำหนดให้เบิกได้ ๑ รายการ ไม่เกิน ๑ ซี่ หรือ ๑ ชิ้น ภายในระยะเวลา ๓ ปี หรือ ๕ ปี และเบิกจ่ายได้ระบบเดียว คือ ระบบนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกกับต้นสังกัด

(๔) การเบิกค่าอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค กรณีผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกจะต้องดำเนินการในระบบเบิกจ่ายตรงต่อรักษายาบาล หากผู้ใช้สิทธิหรือบุคคลในครอบครัวประสงค์จะใช้อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ ที่มีราคาสูงกว่าอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดให้รับผิดชอบส่วนเกินเองไม่สามารถนำมาเบิกได้ ทั้งนี้ กรณีสถานพยาบาลไม่มีอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ จำหน่ายต้องซื้อจากที่อื่น ให้แพทย์ผู้ตรวจรักษาทำหนังสือรับรองว่าจำเป็นต้องใช้อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ และไม่มีจำหน่ายในสถานพยาบาลนั้น ผู้มีสิทธินำหลักฐานดังกล่าวพร้อมใบเสร็จรับเงินยื่นขอเบิกกับส่วนราชการต้นสังกัดได้ (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๓/๔ ลว. ๒๓ ธ.ค. ๕๖ และ ที่ กค ๐๔๒๒.๒/พิเศษ ว ๑ ลว. ๔ ธ.ค. ๕๖)

๑.๒ **ผู้ป่วยใน** กำหนดให้สถานพยาบาลของทางราชการเป็นผู้เบิกเงินค่ารักษาโดยตรงกับกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัด ยกเว้นโรงพยาบาลรถไฟ โรงพยาบาลโรงงานยาสูบ โรงพยาบาลโรคปอดกรุงเทพ หรือสถานพยาบาลอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดเป็นผู้เบิกโดยผู้มีสิทธิยื่นคำขอ (แบบ ๓/๑๒๙) เพื่อขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษายาบาล และผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายเป็นผู้มีอำนาจออก หนังสือรับรองฯ (แบบ ๓/๑๓๐) เพื่อยื่นต่อสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษา

๒. สถานพยาบาลของเอกชน คือ สถานพยาบาลที่มีลักษณะการให้บริการเป็นโรงพยาบาล ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการและดำเนินการตามกฎหมาย โดยใช้สิทธิเบิกได้ ๔ กรณี คือ

๒.๑ **ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต** หรือผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วนประเภทผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน

“ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต” หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหัน ซึ่งมีภาวะคุกคามต่อชีวิต หากไม่ได้รับปฏิบัติการแพทย์ทันทีเพื่อแก้ไขระบบการหายใจ ระบบไหลเวียนเลือด หรือระบบประสาทแล้วผู้ป่วยจะมีโอกาสเสียชีวิตได้สูง หรือทำให้บาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้อย่างฉับไว

“ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน” หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วย ซึ่งมีภาวะเฉียบพลันมากหรือเจ็บปวดรุนแรงอันจำเป็นต้องได้รับปฏิบัติการแพทย์อย่างรีบด่วน มิฉะนั้นจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้น ซึ่งส่งผลให้เสียชีวิตหรือพิการในระยะต่อมา

สถานพยาบาลของเอกชนจะเป็นผู้เบิกค่ารักษายาบาลแทนผู้มีสิทธิในระบบเบิกจ่ายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช. หรือ EMCO) เท่านั้น โดยให้ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนต่อสถานพยาบาลของเอกชน ซึ่งจะให้บริการทางการแพทย์จนพ้นขีดอันตราย และจะเคลื่อนย้ายผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเข้ารับการรักษาพยาบาลต่อ ณ สถานพยาบาลของทางราชการ หากไม่ประสงค์จะย้ายจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังพ้นขีดอันตรายเองทั้งหมด ไม่สามารถเบิกจากทางราชการได้ ทั้งนี้ หากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไม่อนุมัติจ่ายเงินให้กับ

สถานพยาบาลของเอกชน ให้ผู้มีสิทธินำไปเสรีจรับเงินพร้อมแนบใบรับรองแพทย์ และหลักฐานการไม่ได้รับอนุมัติการจ่ายเงินจาก สปสช. ยื่นขอใช้สิทธิเบิกจากต้นสังกัดได้เช่นเดียวกับกรณีผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง

๒.๒ ผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วย ซึ่งมีภาวะเฉียบพลันไม่รุนแรง อาจรรับปฏิบัติการแพทย์ได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือเดินทางไปรับบริการสาธารณสุขด้วยตนเองได้ แต่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและหากปล่อยไว้เกินเวลาอันสมควรแล้วจะทำให้การบาดเจ็บหรืออาการป่วยของผู้ป่วยฉุกเฉินนั้นรุนแรงขึ้น หรือเกิดภาวะแทรกซ้อนขึ้นได้ เบิกได้เฉพาะการเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในเท่านั้น โดยแพทย์ผู้ทำการรักษาต้องออกใบรับรองแพทย์ระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องรับตัวผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวไว้เป็นผู้ป่วยใน เนื่องจากเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรงตามเกณฑ์การคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติกำหนด สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ดังนี้

(๑) ค่าห้องและค่าอาหาร เต็มสามัญไม่เกิน ๔๐๐.- บาท/วัน ห้องพิเศษ ไม่เกิน ๑,๐๐๐.- บาท/วัน

(๒) ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค (รหัส ๔ ตัว) ตามอัตราที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(๓) ค่ารักษาพยาบาลอื่น นอกเหนือจาก (๑) และ (๒) เบิกได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ “ไม่เกินแปดพันบาท”

(หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด กค ๐๔๒๒.๒/ว ๙๕ ลว. ๒๕ เม.ย. ๕๗)

เอกสารประกอบการเบิกจ่าย

- ใบเสรีจรับเงินของสถานพยาบาลเอกชนที่ระบุว่าไม่ได้ส่งเบิกกับ สปสช. (EMCO)
- ใบรับรองของแพทย์ผู้ทำการรักษา ระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินไม่รุนแรง

- รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- สำเนาใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล
- สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

ข้อควรระวังส่วนใหญ่ เป็นการเบิกค่าตรวจวินิจฉัยทางเทคนิคการแพทย์และพยาธิ ค่ารักษาทางรังสีวิทยา ค่าอุปกรณ์ของใช้และเครื่องมือทางการแพทย์ (ระบุรหัสรายการตัวเลข ๕ ตัว โรงพยาบาลเอกชนหลายแห่งจะระบุไว้) ในอัตราที่กรมบัญชีกลางกำหนดแตกต่างหากจากรายการค่ารักษาอื่นๆ ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะถือเป็น ค่ารักษาพยาบาลอื่นเบิกรวมเหมาจ่ายได้ครึ่งหนึ่งที่จ่ายจริงไม่เกินแปดพันบาท ไม่สามารถเบิกตามรหัสรายการได้

๒.๓ กรณีสถานพยาบาลของทางราชการจำเป็นต้องส่งตัวให้สถานพยาบาลของเอกชนเป็นครั้งคราวและเป็นผู้ป่วยนอก เช่น การล้างไตสำหรับผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง แต่ต้องเป็นสถานพยาบาลของเอกชนที่เข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรงกับกรมบัญชีกลาง ซึ่งปัจจุบันมีมากกว่า ๒๐๐ แห่ง ตรวจสอบข้อมูลได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง เลือกหัวข้อ “ข้อมูลน่ารู้เกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล” และเลือก “ตรวจสอบรายชื่อสถานพยาบาลร่วมจ่ายตรงกับกรมบัญชีกลาง (ล้างไต)”

๒.๔ กรณีนัดผ่าตัดล่วงหน้า สำหรับโรคที่เข้ารับการรักษาตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด ๘๖ รายการ และเป็นผู้ป่วยใน ซึ่งต้องเบิกจ่ายตรงกับกรมบัญชีกลาง มีสถานพยาบาลของเอกชนเข้าร่วมโครงการ ๙๖ แห่ง โดยสามารถค้นหาข้อมูลได้ที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง เลือกหัวข้อ “ข้อมูลน่ารู้เกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล” และเลือก “รายชื่อโรงพยาบาลเอกชนที่เข้าโครงการเบิกจ่ายตรงผู้ป่วยในด้วยระบบ DRGs” (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๓/๑ ลว. ๑ ต.ค. ๕๘)

จากหลักเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้นเป็นเพียงข้อมูลโดยสังเขปที่จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบด้านการเบิกจ่ายเงินสามารถตรวจสอบสิทธิของผู้เบิกให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์ได้ในเบื้องต้น แต่อาจมีประเด็นอื่นที่ไม่ได้กล่าวถึง ซึ่งต้องศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องต่อไป

- ที่มา :**
๑. พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓
 ๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๓
 ๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๓๖ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๙ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรและการรักษาพยาบาลสำหรับบุตรในกรณีผู้มีสิทธิและคู่สมรสได้หย่าหรือแยกกันอยู่โดยมิได้หย่ากับตามกฎหมาย
 ๔. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๑๓/๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ
 ๕. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๑๓/ว ๕๔ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่อง การเป็นสถานพยาบาลของทางราชการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
 ๖. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๖๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การเบิกค่าตรวจสุขภาพประจำปี รายการค่าตรวจเอกซเรย์ปอด (Chest X- ray)
 ๗. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๑๑๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ เรื่อง การระบุเหตุผลการใช้ยานอกบัญชียาหลักแห่งชาติเพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่าย
 ๘. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/พิเศษ ว ๑ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง ประเภทและอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค
 ๙. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๓/๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การแก้ไขหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายประเภทและอัตราค่าอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค
 ๑๐. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๙๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินในสถานพยาบาลของเอกชน
 ๑๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๒๖๒ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายานวดบรรเทาอาการ
 ๑๒. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายบรรเทาอาการข้อเสื่อมที่ออกฤทธิ์ช้า และกลุ่มยาฉีดเข้าข้อบรรเทาอาการข้อเสื่อม
 ๑๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๓/๑ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การขยายโครงการเบิกจ่ายตรงประเภทผู้ป่วยในสถานพยาบาลของเอกชน กรณีนัดผ่าตัดล่วงหน้า
 ๑๔. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๒.๒/ว ๔๔๓/ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เรื่อง อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ หมวดที่ ๑๕ ค่าบริการฝังเข็มและค่าบริการการให้การบำบัดของผู้ประกอบโรคศิลปะอื่น
 ๑๕. หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๓๑.๒/ว ๒๔๖ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ เรื่อง อัตราค่าบริการสาธารณสุขเพื่อใช้สำหรับการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ

การปฏิบัตินโยบายการแทน รักษาการแทน และรักษาการในตำแหน่ง*

ความเป็นมา

ในอดีตที่ผ่านมาการบริหารราชการแผ่นดินมีลักษณะการรวมอำนาจ (Centralization) ไว้ที่ส่วนราชการ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เนื่องจากไม่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดทำกิจการ “บริการสาธารณะ” (Public Service) กล่าวคือ มีระเบียบแบบแผนของระบบราชการที่ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน จะต้องรายงานผลตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดอีกทั้งในการปฏิบัติงานบางเรื่องต้องขอความเห็นชอบในการตัดสินใจจากราชการบริหารส่วนกลางแต่เพียงผู้เดียว ทำให้การบริหารราชการขาดความคล่องตัว จนไม่สามารถรองรับต่อการจัดการบริการสาธารณะขนาดใหญ่ได้ ฝ่ายปกครอง (ข้าราชการประจำ) ซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ และนำนโยบายของรัฐบาลมาสู่ภาคปฏิบัติ (Implementation) ต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเรื่องของบริการสาธารณะและเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยโปร่งใส เกิดความถูกต้องและชอบธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซ้ำซ้อน เพื่อให้เกิดความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น ฝ่ายปกครองที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาจึงต้องมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ (Decentralization) โดยผู้บังคับบัญชาผู้ใช้อาจอำนาจมอบอำนาจการบริหารราชการให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดปฏิบัติราชการแทน หรือรักษาการแทน หรือรักษาการในตำแหน่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าเมื่อใดจะใช้คำว่า “การปฏิบัตินโยบายการแทน รักษาการแทน และการรักษาการในตำแหน่ง”

การที่ผู้บังคับบัญชาจะมีคำสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ปฏิบัติราชการแทน หรือรักษาการแทน หรือการรักษาการในตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาจากฐานที่มาของกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาในเรื่องนั้นเสียก่อน เพื่อให้การดำเนินการออกคำสั่งเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ต้องถูกยกเลิกในภายหลัง ปราบกฏรายละเอียดของกฎหมายที่ให้อำนาจ ดังนี้

๑. การปฏิบัตินโยบายการแทน ปราบกฏอยู่ในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญของการมอบอำนาจตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า

“อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

* นางเตือนจิตต์ วงษ์ศิลป์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ กองการเจ้าหน้าที่ กรมที่ดิน

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา ฟ้องคดีและดำเนินคดี หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการมอบอำนาจหรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติก็ได้”

การมอบอำนาจตามมาตรา นี้ ผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ซึ่งมีอำนาจในการสั่งการหรือดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายหรือตามระเบียบปฏิบัติของส่วนราชการในเรื่องใดๆ สามารถมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ทั้งสิ้น ซึ่งตามมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า ในการมอบอำนาจนอกจากต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์แล้ว จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจประกอบด้วย ยกเว้นแต่ในเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะเรื่อง ที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่สำคัญ หรือมีความจำเป็นต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ผู้บังคับบัญชาซึ่งมอบอำนาจยังคงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ เพียงแต่ได้มอบอำนาจของตนในการกิจบางเรื่องให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนตน ตามมาตรา ๓๔ แห่งราชบัญญัติดังกล่าว เช่น อธิบดีกรมที่ดินมอบอำนาจให้รองอธิบดีกรมที่ดินปฏิบัติราชการแทนเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการกิจบางประการ ปรากฏตามคำสั่งกรมที่ดินที่ ๓๖๔๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

๒) การมอบอำนาจในกรณีปฏิบัติราชการแทน ต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ในกรณีที่ผู้ใช้อำนาจอยู่ในรูปของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการซึ่งประสงค์ให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ มาร่วมกันพิจารณากลับกรองและมิติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด กรรมการหรืออนุกรรมการแต่เพียงผู้เดียวไม่สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามที่กฎหมายกำหนดได้ ดังนั้น คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการจึงไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนได้ เว้นแต่ เป็นกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้บุคคลใดเป็นผู้ใช้อำนาจแทนได้

๓) การลงนามในหนังสือราชการ เมื่อผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดแล้ว หากผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะใช้อำนาจที่รับมอบในการดำเนินการใดๆ ให้ผู้รับมอบอำนาจนั้นลงนามในฐานะปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอำนาจชั้นต้น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีกรม ข.

- หากผู้ว่าราชการจังหวัด ก. เป็นผู้ใช้อำนาจนั้นเองตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วผู้ว่าราชการจังหวัด ก. จะต้องลงนามในหนังสือราชการว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรม ข. ”

- กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. มอบอำนาจต่อไปกับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ก. ตามมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ หากหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ก. เป็นผู้ใช้อำนาจนั้น จะต้องลงนามในหนังสือราชการว่า “หัวหน้าส่วนราชการ ก. ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรม ข. ”

๔) กรณีที่กฎหมายได้กำหนดเองการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ การมอบอำนาจจึงต้องปฏิบัติที่กฎหมายฉบับนั้นๆ กำหนดไว้ เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่น

- พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้นิยามคำว่า “ผู้อนุญาต” หมายความว่า ปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือผู้ที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขมอบหมาย

- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ บัญญัติว่า การอนุญาตตั้งโรงงานต้องได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย

๕) บทบัญญัติในมาตรา ๓๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หมายความว่า กรณีที่กฎหมายฉบับใดได้บัญญัติให้ต้องออกใบอนุญาต หรือที่ได้บัญญัติผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนั้นสามารถมอบอำนาจให้กับข้าราชการซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการได้เท่านั้น ไม่อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในส่วนราชการอื่นได้ เช่น

- พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓

- พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

- พระราชบัญญัติเลือกโยธา พ.ศ. ๒๕๔๕

อย่างไรก็ดี เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนั้นอาจมอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกัน หรือส่วนราชการอื่นนอกจากผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้ หากได้กำหนดรายชื่อกฎหมายนั้นไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามที่มาตรา ๓๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดไว้ ทั้งนี้ การกำหนดรายชื่อกฎหมายดังกล่าว ให้ส่วนราชการส่งเรื่องมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อดำเนินการต่อไป

๖) ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น หมายความว่า ผู้เมื่อมอบอำนาจได้มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดปฏิบัติราชการแทนแล้ว คำสั่งนั้นย่อมมีผลผูกพันให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับมอบอำนาจนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอำนาจตามที่ได้รับมอบอำนาจไว้ ทั้งนี้ ผู้รับมอบอำนาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับมอบอำนาจมิได้

๗) การมอบอำนาจต่อ เมื่อผู้มอบอำนาจได้มีหนังสือหรือคำสั่งมอบอำนาจให้แก่ผู้ใดปฏิบัติราชการแทนแล้ว หากผู้มอบอำนาจมีความประสงค์ที่จะให้ผู้รับมอบอำนาจจากตนสามารถมอบอำนาจต่อไปอีกได้ ผู้มอบอำนาจจะต้องกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจ มีอำนาจมอบมอบอำนาจนั้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไปได้ในหนังสือหรือคำสั่งมอบอำนาจด้วย รวมทั้งจะต้องกำหนดตัวผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่จะให้เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนไว้ด้วย หากไม่ได้กำหนดให้มอบอำนาจต่อไว้ ผู้รับมอบอำนาจก็ไม่อาจมอบอำนาจต่อไปให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นได้

๘) ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจพิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจดังกล่าว ทั้งนี้ตามที่บัญญัติในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

๙) เมื่อได้มีการมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนแล้ว ผู้มอบอำนาจก็ได้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการตามที่ได้มอบอำนาจไปแล้วแต่อย่างใด ผู้มอบอำนาจก็ยังมีหน้าที่

กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย และหากผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่รับมอบมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อทางราชการหรือประชาชนแล้วผู้มอบอำนาจยังทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะแนะนำ หรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๓๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๐) การมอบอำนาจต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับ มาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่า การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อหรือตำแหน่งของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ รวมทั้งอำนาจที่มอบ โดยอาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้อำนาจด้วยก็ได้ ซึ่งหมายถึงว่าการมอบอำนาจที่จะเกิดผลในทางกฎหมายแก่ผู้รับมอบอำนาจที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่ได้รับมอบอำนาจนั้นต่อไปได้ จะต้องเป็นหนังสือแสดงการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนจากผู้มีอำนาจในเรื่องนั้น เพราะเป็นการมอบอำนาจเพื่อให้สั่งการ อนุญาต อนุมัติหรือดำเนินการใดๆ ที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย การดำเนินการของผู้รับมอบอำนาจจึงถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ที่มีผลตามกฎหมายไปด้วย

๑๑) ข้อยกเว้นเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือโดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้
๒. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญและเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องอาศัยการตัดสินใจหรือการดำเนินงานในระดับสูง
๓. การปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีมาตรฐานเดียวกันทุกส่วนราชการหรือทุกจังหวัด

๔. เป็นเรื่องที่สามารถก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนและไม่มีวิธีแก้ไขเยียวยาเป็นอย่างอื่น

๑๒) ในการมอบอำนาจข้างต้น ผู้มอบอำนาจอาจวางหลักเกณฑ์และกำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ หรือจัดให้มีระบบการตรวจสอบและการรายงานผล กำกับดูแลและแนะนำการใช้อำนาจ ตลอดจนจัดทำบัญชีการมอบอำนาจเสนอผู้บังคับบัญชาได้

๑๓) เมื่อมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนแล้ว หากเห็นว่า ผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้มอบอำนาจอาจมีคำสั่งแก้ไขให้ปฏิบัติราชการแทนหรือให้หยุดการปฏิบัติราชการไว้ก่อน และผู้มอบอำนาจเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นโดยตรงก็ได้

ส่วนการรักษาราชการแทนหรือการรักษาการในตำแหน่ง หมายถึง การให้ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งหนึ่งมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบงานในอีกตำแหน่งหนึ่งเป็นการชั่วคราวในกรณีที่ไม่ได้มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ โดยแยกพิจารณา ดังนี้

๒. การรักษาราชการแทน ปราบกฏอยู่ในหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๑-๕๐ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๔ มีสาระสำคัญคือ ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ดำรงตำแหน่งหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบงานในตำแหน่งอื่นอีกตำแหน่งหนึ่งเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น หรือมีแต่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ทำให้ไม่สามารถใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ จึงต้องให้

ข้าราชการผู้รักษาราชการแทน ซึ่งต่างจากการปฏิบัติราชการแทน เพราะกรณีการปฏิบัติราชการแทนนั้น เป็นกรณีผู้มีอำนาจปฏิบัติราชการได้ แต่ได้มอบอำนาจของตนให้แก่บุคคลหนึ่งปฏิบัติราชการแทน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของตนเพื่อให้การวินิจฉัยสั่งการในเรื่องนั้นๆ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว

๑) เป็นกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้

๒) ใช้สำหรับตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเท่านั้น เช่น อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงาน เลขาธิการกรม เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด หรือเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอ เป็นต้น ปรากฏตามคำสั่งกรมที่ดินที่ ๑๓๔๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งให้ข้าราชการรักษาราชการแทน

๓) ให้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาจากผู้บังคับบัญชาเป็นผู้รักษาราชการแทน เช่น

๑. การรักษาราชการแทนอธิบดี ตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติและที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว บัญญัติว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิบดีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองอธิบดีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน และตามวรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดี หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปเป็นผู้รักษาราชการแทนได้ ปรากฏตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๑๓/๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน

๒. การรักษาราชการแทนเลขานุการกรมหรือผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่า ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรมตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือหัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมี แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน ดังนั้นหากอธิบดีเห็นว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จะออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการในกรมซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนไว้ล่วงหน้าย่อมกระทำได้ ส่วนการแต่งตั้งไว้หลายคนในคำสั่งเดียวกันนั้น ถ้าเป็นการแต่งตั้งโดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อหัวหน้าส่วนราชการและผู้ได้รับแต่งตั้งในลำดับแรกไม่อยู่ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งในลำดับรองลงไปเป็นผู้รักษาราชการแทนย่อมกระทำได้ เพราะเป็นคำสั่งที่มีผลอย่างเดียวกันกับการออกคำสั่งคราวละหนึ่งคนนั่นเอง

๓. ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน ปรากฏตามคำสั่งจังหวัดปทุมธานี ที่ ๑๑๐๘/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน และคำสั่งกรมที่ดินที่ ๑๖๒๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน

๔) ผู้รักษาราชการแทนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๕) ในกรณีที่กฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ในการรักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน)

๓. การรักษาการในตำแหน่ง มีปรากฏอยู่ในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ เพียงมาตราเดียวเท่านั้น แตกต่างจากการปฏิบัติราชการแทนและการรักษาการแทน ซึ่งกำหนดไว้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๖๘ บัญญัติว่า ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ และเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นได้

วรรคสอง ผู้รักษาการในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้น ในกรณีที่มิใช่กฎหมายอื่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติของรัฐมนตรี มติคณะกรรมการตามกฎหมายหรือคำสั่งผู้บังคับบัญชา แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ เป็นกรรมการ หรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ก็ให้ผู้รักษาการในตำแหน่งทำหน้าที่กรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้นในระหว่างที่รักษาการในตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

การรักษาการในตำแหน่งมักจะเป็นกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ไม่มี หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ และต้องเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ผู้ดำรงตำแหน่งต้องมีเชื้อหวหน้าส่วนราชการ หากปล่อยให้ตำแหน่งว่างโดยไม่ผู้ใดมาปฏิบัติหน้าที่แทน จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้ จึงต้องให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเหมาะสมปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีผู้มาดำรงตำแหน่งนั้น โดยต้องมีคำสั่งให้รักษาการในตำแหน่งปรากฏตามคำสั่งกรมที่ดินที่ ๑๓๘๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

หลักเกณฑ์การให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่ง ใช้กับกรณีดังต่อไปนี้

๑) การเป็นผู้รักษาการแทน ไม่ทำให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เดิม
๒) ต้องเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ให้พิจารณาจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมก่อน ถ้ามิได้บัญญัติไว้จึงจะใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๓) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนตามที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งได้

๔) ผู้ที่จะเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งได้ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญแต่ไม่จำกัดตำแหน่งและไม่จำกัดว่าจะต้องอยู่ในสังกัดส่วนราชการเดียวกัน จะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต่างกรมก็ได้

๕) การสั่งให้รักษาการในตำแหน่งระดับตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป ไม่ต้องขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวง เพราะมิใช่การแต่งตั้ง

๖) การสั่งให้รักษาการในตำแหน่ง จะสั่งไว้เป็นการล่วงหน้าว่า ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เมื่อใด ให้ผู้ที่ระบุไว้ในคำสั่งเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งได้

๗) ผู้รักษาการในตำแหน่งให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้น และผู้รักษาการในตำแหน่งจะพ้นจากการเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งก็ต่อเมื่อมีผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ หรือเมื่อผู้ที่ดำรงตำแหน่งกลับมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งนั้นๆ แล้ว

๘) จะสั่งให้รักษาการในตำแหน่งโดยมีผลย้อนหลังไม่ได้

บทสรุป

โดยทั่วไปฝ่ายปกครองย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการการปฏิบัติงานเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจผูกพัน (Mandatory Power) กติ หรือการใช้อำนาจดุลพินิจ (Discretionary Power) กติ ฝ่ายปกครองจะต้องใช้อำนาจนั้นด้วยตนเอง เพราะการที่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองอื่นๆ ระบุให้อำนาจในการวินิจฉัยสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด ย่อมหมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ เป็นผู้มีความเหมาะสม มีความรู้ความสามารถที่จะวินิจฉัยสั่งการในเรื่องนั้นๆ ได้ โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ดังนั้น ผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่ย่อมไม่มีความชอบด้วยกฎหมายที่จะใช้อำนาจดังกล่าวได้ อันเป็นไปตามหลักความชอบด้วยการกระทำทางปกครองที่กำหนดว่า ฝ่ายปกครองจะกระทำใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของเอกชนคนหนึ่งคนใดได้ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจเฉพาะและอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ของมหาชน (Public Interest) ในทางบริหารราชการแผ่นดิน การมอบอำนาจจึงเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภารกิจของผู้บังคับบัญชาและเป็นการลดขั้นตอนการวินิจฉัยสั่งการของการบริหารราชการรูปแบบเดิมให้มีการกระจายอำนาจของฝ่ายบริหารเพิ่มมากขึ้น แต่จะต้องเป็นกรณีที่กฎหมายระบุให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนเท่านั้นว่าจะให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดให้แก่บุคคลใด ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งกฎหมายเฉพาะเรื่องหรือกฎหมายทั่วไป ดังนั้น การมอบอำนาจ (Delegation of Power) จึงหมายความว่า การที่ฝ่ายปกครององค์กรหนึ่งซึ่งเรียกว่า “ผู้มอบอำนาจ” มอบอำนาจของตนที่มีอยู่ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเฉพาะเรื่องหรือกฎหมายทั่วไปให้กับฝ่ายปกครองอีกองค์กรหนึ่งซึ่งเรียกว่า “ผู้รับมอบอำนาจ” เพื่อให้ใช้อำนาจนั้นในนามตนเอง โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติราชการในปัจจุบันเพื่อให้การปฏิบัติราชการเกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ นอกจากผู้บังคับบัญชาอาจมอบอำนาจให้ข้าราชการให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาปฏิบัติราชการแทนแล้ว จึงอาจมีคำสั่งให้มีการรักษาราชการแทน หรือรักษาราชการในตำแหน่ง ก็ได้ และเมื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการผู้ใดปฏิบัติราชการแทน รักษาราชการแทนและรักษาราชการในตำแหน่งด้วยความชอบธรรม และความชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ได้รับคำสั่งแต่งตั้งในทุกกรณีก็ย่อมผูกพันตนตามคำสั่งทุกประการ และเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทั้งผู้แต่งตั้งและผู้ได้รับคำสั่งแต่งตั้งแล้ว ก็จะสามารถใช้คำว่า “ปฏิบัติราชการแทน หรือรักษาราชการแทน หรือรักษาราชการในตำแหน่ง” ได้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการและมีผลผูกพันในสิ่งที่ได้กระทำลงไปภายใต้คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายทุกประการ

อ้างอิง

๑. การมอบอำนาจทางปกครอง โดยนายอริชัย กุ่มเมือง ตำแหน่งนิติกร ๔ ฝ่ายกฎหมาย สวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๒. คำว่า “การรักษาราชการแทน” กับ “การรักษาราชการในตำแหน่ง” โดยนายสุชุม ธรรมประทีป คณะทำงานประชาสัมพันธ์งานกองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาชุมชน
๓. การรักษาราชการแทนหรือการรักษาราชการในตำแหน่ง ของสำนักงาน ก.พ.
๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๓๓ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๑/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน

เปรียบเทียบการปฏิบัติราชการแทน การรักษาราชการแทน และการรักษาการในตำแหน่ง

การปฏิบัติราชการแทน	การรักษาราชการแทน	การรักษาการในตำแหน่ง
๑. กฎหมายที่ให้อำนาจ มาตรา ๓๘ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา ๔๑ – ๕๐ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	มาตรา ๖๘ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กรณีที่ต้องมอบอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการและแบ่งเบาภาระของผู้มอบอำนาจ (มีผู้ดำรงตำแหน่งอยู่แต่มอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจ)	เป็นกรณีที่ผู้มอบอำนาจไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้)	เป็นกรณีที่ผู้มอบอำนาจไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ (ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้)
๓. ใช้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าส่วนราชการ เช่น อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด ผอ.สำนัก/ผอ.กอง/เลขาธิการกรม	หัวหน้าส่วนราชการ เช่น อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด ผอ.สำนัก/ผอ.กอง/เลขาธิการกรม/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ	ไม่ใช่หัวหน้าส่วนราชการ เช่น ผู้ตรวจราชการกรม/ผู้เชี่ยวชาญ/ผอ.กองที่เป็นหน่วยงานภายใน/หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน
๔. ผู้ปฏิบัติราชการแทนและผู้มีอำนาจแต่งตั้ง แต่งตั้งรองอธิบดีให้ปฏิบัติราชการแทนอธิบดี แต่งตั้งโดยอธิบดี	๔. ผู้รักษาราชการแทนและผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ๑. แต่งตั้งรองอธิบดีให้รักษาราชการแทนอธิบดี แต่งตั้งโดยปลัดกระทรวง (ถ้ามีรองอธิบดีเพียงคนเดียวไม่ต้องมีคำสั่งแต่งตั้ง ตามมาตรา ๔๖ วรรคแรก พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ๒. แต่งตั้งเจ้าพนักงานที่ดินชำนาญงานให้รักษาราชการแทนเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ แต่งตั้งโดยอธิบดีหรือ ผวจ.	๔. ผู้รักษาการในตำแหน่งและผู้มีอำนาจแต่งตั้ง เช่น แต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายแต่งตั้งโดยอธิบดี (มาตรา ๕๓/พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(สำเนา)

คำสั่งกรมที่ดิน

ที่ ๓๖๔๔/๒๕๕๘

เรื่อง การมอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน

ตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๙๕๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มอบอำนาจการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมที่ดินมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และเป็นไปตามเป้าหมาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๙๕๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ และแบ่งงานความรับผิดชอบในกรมที่ดิน โดยมอบอำนาจให้ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ และรองอธิบดีกรมที่ดินปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดินต่อส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ เว้นแต่งานดังต่อไปนี้ ให้นำเสนออธิบดีกรมที่ดินสั่งการ และลงนาม ดังนี้

๑.๑ งานนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน และการจัดทำงบประมาณ

๑.๒ การบริหารทรัพยากรบุคคล การพิจารณา สั่งการ การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การสรรหาและประเมินบุคคล การเลื่อนเงินเดือน รวมถึงการสั่งการและการดำเนินการทางวินัย สมรรถภาพ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การสั่งลงโทษ การสั่งเพิ่มโทษ การสั่งลดโทษ การสั่งการและการปฏิบัติตามมติของ อ.ก.พ.กรมที่ดิน และมติของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง

๑.๓ งานที่ต้องเสนอให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณา สั่งการ

๑.๔ เรื่องที่อธิบดีกรมที่ดินได้สั่งการให้ปฏิบัติโดยเฉพาะ

๒. แบ่งงานความรับผิดชอบและมอบหมายให้ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ และรองอธิบดีกรมที่ดิน มีอำนาจในการกำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ดังนี้

๒.๑ นายณรงค์ศักดิ์ โอสธนากร ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย

๒.๑.๑ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๑.๒ กองเทคโนโลยีทำแผนที่

๒.๑.๓ สำนักงานโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน

๒.๑.๔ ศูนย์ข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดิน

๒.๒ นายสุจิต จงประเสริฐ รองอธิบดีกรมที่ดิน รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย

- ๒.๒.๑ สำนักงานตรวจราชการ
- ๒.๒.๒ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- ๒.๒.๓ กลุ่มงานปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร
- ๒.๒.๔ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน
- ๒.๓ นายสุจิต จงประเสริฐ รองอธิบดีกรมที่ดิน กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย
 - ๒.๓.๑ สำนักงานเลขานุการกรม
 - ๒.๓.๒ กองการเจ้าหน้าที่
 - ๒.๓.๓ กองคลัง
 - ๒.๓.๔ กองพัสดุ
 - ๒.๓.๕ กองแผนงาน
 - ๒.๓.๖ สำนักงานที่ดินในเขตตรวจราชการภาคเหนือ
- ๒.๔ นายมานัส นัวสวัสดิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย
 - ๒.๔.๑ สำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
 - ๒.๔.๒ สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
 - ๒.๔.๓ สำนักงานบริหารโครงการพัฒนารวมที่ดิน และเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ
 - ๒.๔.๔ สำนักงานที่ดินในพื้นที่เขตตรวจราชการกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง
- ๒.๕ นายชัยชาญ สิทธิวิรัชธรรม รองอธิบดีกรมที่ดิน กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย
 - ๒.๕.๑ สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน
 - ๒.๕.๒ สำนักกฎหมาย
 - ๒.๕.๓ กองฝึกอบรม
 - ๒.๕.๔ กลุ่มตรวจสอบภายใน
 - ๒.๕.๕ สำนักงานที่ดินในพื้นที่เขตตรวจราชการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ๒.๖ นายทรงวุฒิ สายแก้ว รองอธิบดีกรมที่ดิน กำกับ ดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน โดยมีหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ประกอบด้วย
 - ๒.๖.๑ สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด
 - ๒.๖.๒ สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
 - ๒.๖.๓ กองการพิมพ์
 - ๒.๖.๔ สำนักงานคณะกรรมการช่างรังวัดเอกชน
 - ๒.๖.๕ สำนักงานที่ดินในพื้นที่เขตตรวจราชการภาคใต้
- ๓. การเสนอเรื่องให้อธิบดีกรมที่ดินพิจารณา สั่งการ และลงนามตามข้อ ๑ ให้ผู้รับมอบอำนาจที่กำกับดูแล และปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดินของส่วนราชการนั้นๆ พิจารณาเสนอความเห็นประกอบด้วย
 - ๔. งานใดที่ผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวได้ปฏิบัติราชการแทนไปแล้วแต่เห็นว่าเป็นนโยบายหรือราชการสำคัญหรือเป็นงานที่จะต้องเสนอพิจารณาสั่งการ ก็ให้นำเสนออธิบดีกรมที่ดินเพื่อทราบ หรือพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

๕. กรณีส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่างๆ เชิญอธิบดีกรมที่ดินในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ไปประชุมในฐานะประธาน กรรมการ หรือผู้เข้าร่วมประชุมแล้วแต่กรณี หากอธิบดีกรมที่ดินมิได้สั่งการไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้แทนอธิบดีกรมที่ดินไปประชุมแทน

๖. การให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนหรือการเผยแพร่ข้อมูลของราชการไปสู่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้รับมอบอำนาจใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติไปได้เท่าที่จะทำให้เกิดประโยชน์ในทางให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

๗. ถ้าผู้รับมอบอำนาจลำดับที่ ๒.๑-๒.๖ ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้รักษาราชการแทนตามคำสั่งกรมที่ดิน เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนที่ปรึกษา และรองอธิบดีกรมที่ดินตามลำดับไปปฏิบัติราชการแทน

๘. อธิบดีกรมที่ดินอาจมอบอำนาจให้ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ หรือรองอธิบดีกรมที่ดินคนใดคนหนึ่งปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน หรือเป็นผู้แทนไปดำเนินการใดๆ เป็นครั้งคราว ตามแต่จะพิจารณาเห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ซื่อธานวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

คส. ๙

คำสั่งกรมที่ดิน

ที่ ๑๓๔๓/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศรายชื่อข้าราชการกรมที่ดิน จำนวน ๓ ราย เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรนักรปกครองระดับสูง (นปส.) รุ่นที่ ๖๗ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และมีให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทนเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (ผู้อำนวยการ) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง จำนวน ๓ ราย ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๙

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) อภินันท์ ชัยธนาวงศ์

(นายอภินันท์ ชัยธนาวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

บัญชีรายละเอียดการแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน แบบท้ายคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๓๘๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ลำดับ ที่	ชื่อ/นามสกุล	ตำแหน่ง/ส่วนราชการ				รักษาราชการในตำแหน่ง				ตั้งแต่วันที่	ถึงวันที่	หมายเหตุ
		ตำแหน่ง/สังกัด	ตำแหน่ง ประเภท	ระดับ	เลขที่	ตำแหน่ง/สังกัด	ตำแหน่ง ประเภท	ระดับ	เลขที่			
๑	นายเทอดศักดิ์ เอื้อพูนผล	นักวิชาการที่ดิน ฝ่ายทะเบียน สำนักงานที่ดินจังหวัด อุทัยธานี	วิชาการ	ชำนาญการ พิเศษ	๑๑๓๙๗	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (ผู้อำนวยการ) สำนักงานที่ดินจังหวัด อุทัยธานี	อำนวยการ	สูง	๑๑๓๘๙	๓๐ พ.ค. ๒๕๕๙	๙ ก.ย. ๒๕๕๙	จนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่น
๒	นายสุทัศน์ ถาวรวิสิทธิ์	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา) (ผู้อำนวยการ) สำนักงานที่ดินจังหวัด นครศรีธรรมราช สาขาทุ่งสง	อำนวยการ	ต้น	๖๓๙๑	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (ผู้อำนวยการ) สำนักงานที่ดินจังหวัด นครศรีธรรมราช	อำนวยการ	สูง	๖๓๕๐	๓๐ พ.ค. ๒๕๕๙	๙ ก.ย. ๒๕๕๙	จนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่น (อีกตำแหน่งหนึ่ง)
๓	นายจำลอง โพธิ์เพชร	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา) (ผู้อำนวยการ) สำนักงานที่ดินจังหวัด สุราษฎร์ธานี สาขาไชยา	อำนวยการ	ต้น	๑๐๘๗๑	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (ผู้อำนวยการ) สำนักงานที่ดินจังหวัด สุราษฎร์ธานี	อำนวยการ	สูง	๑๐๘๐๕	๓๐ พ.ค. ๒๕๕๙	๙ ก.ย. ๒๕๕๙	จนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลง เป็นอย่างอื่น

(สำเนา)

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ ๑๑๓/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่ง ที่ ๖๖๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดิน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ จำนวน ๔ ราย ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป นั้น

เนื่องจาก มีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งในกรมที่ดิน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ข้อ ๑๔ ของกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ.๒๕๔๕ และข้อ ๓๑ ของกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๖๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ และแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิบดีกรมที่ดิน ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดิน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ เรียงตามลำดับ ดังนี้

๑. นายสุจิต จงประเสริฐ	ตำแหน่งรองอธิบดีกรมที่ดิน
	รักษาราชการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ
๒. นายมานัส จิวสวัสดิ์	ตำแหน่งรองอธิบดีกรมที่ดิน
๓. นายชัยชาญ สิทธิวิรัชธรรม	ตำแหน่งรองอธิบดีกรมที่ดิน
๔. นายทรงวุฒิ สายแก้ว	ตำแหน่งรองอธิบดีกรมที่ดิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

(ลงชื่อ) กฤษฎา บุญราช

(นายกฤษฎา บุญราช)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

คำสั่งจังหวัดปทุมธานี

ที่ ๑๑๐๘/๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๑๔๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง มอบอำนาจของอธิบดีกรมที่ดินให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการปฏิบัติราชการแทน จึงแต่งตั้งให้จำเอกพิทักษ์ บัวพันธุ์ ตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ (นักวิชาการที่ดิน) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๒๓/๕ สำนักงานที่ดินอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี รักษาการแทนเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ (นักวิชาการที่ดิน) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๒๓/๓ สำนักงานที่ดินอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เฉพาะวันจันทร์ อีกตำแหน่งหนึ่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) สุรัชย์ ชันอาสา

(นายสุรัชย์ ชันอาสา)

ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

(สำเนา)

คส. ๙

คำสั่งกรมที่ดิน
ที่ ๑๖๒๓/๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้รักษาราชการแทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกอบกับมติคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งให้ นางอัมพร ดิวงกูร ตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ (นักวิชาการที่ดิน) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๖๖๙๔ สำนักงานที่ดินอำเภอแก่งเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ รักษาการแทนเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ (เจ้าพนักงานที่ดิน) ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งเลขที่ ๓๘๖๑ สำนักงานที่ดินอำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) อภินันท์ ชี้อาณวงศ์

(นายอภินันท์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

คส. ๑๐

คำสั่งกรมที่ดิน

ที่ ๑๓๘๐/๒๕๕๙

เรื่อง ให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่ง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่ง จำนวน ๒ ราย ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) อภินันท์ ชี้อาณวงศ์

(นายอภินันท์ ชี้อาณวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

บัญชีรายละเอียดการให้ข้าราชการรักษาราชการในตำแหน่ง แบบท้ายคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๓๘๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ลำดับ ที่	ชื่อ/นามสกุล	ตำแหน่ง/ส่วนราชการ				รักษาราชการในตำแหน่ง				ตั้งแต่วันที่	ถึงวันที่	หมายเหตุ
		ตำแหน่ง/สังกัด	ตำแหน่ง/ประเภท	ระดับ	เลขที่	ตำแหน่ง/สังกัด	ตำแหน่ง/ประเภท	ระดับ	เลขที่			
๑	นายขวัญชัย อรัญเวช	นักวิชาการที่ดิน ส่วนจัดการที่ดินของรัฐ สำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ	วิชาการ	ชำนาญการ พิเศษ	๑๑๔๕	นักวิชาการที่ดิน กลุ่มงานวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด ขอนแก่น	วิชาการ	ชำนาญการ พิเศษ	๓๔๔๓	๖ มิ.ย.๕๙	-	จนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลงเป็น อย่างอื่น
๒	นายอรุณพันธ์ สวัสดิ์แก้ว	นักวิชาการที่ดิน กลุ่มงานวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด สุพรรณบุรี	วิชาการ	ชำนาญการ พิเศษ	๑๐๖๗๑	นักวิชาการที่ดิน กลุ่มงานวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัด สระแก้ว	วิชาการ	ชำนาญการ พิเศษ	๑๑๖๔๘	๖ มิ.ย.๕๙	-	จนกว่าจะมีคำสั่ง เปลี่ยนแปลงเป็น อย่างอื่น

ไม่มีใครดีพอ...

ไม่มีใครดีพอ...

จนไม่มีที่ดี

ไม่มีใครเลย

...จนไม่มีค่าชม

ข้อมูล : บุษบา ธรรมากิบาล เข้าถึงได้จาก : <https://plus.google.com/110460929172978507224/posts/cQwzRV3nBtB#110460929172978507224/posts>

เรียนรู้กฎหมายที่สืบเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง*

คำพิพากษาของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับการเอกสารสิทธิซึ่งแต่ละเรื่องสามารถนำคำวินิจฉัยดังกล่าวมาใช้เป็นบรรทัดฐานและวางเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเพิกถอนคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) หรือกรณีกระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) เกี่ยวกับการออกคำสั่งห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินในที่เกาะ หรือเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการล่าช้าเกินสมควรเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินลงมาศึกษาและติดตามดูคำพิพากษาที่น่าสนใจได้เรียนะครับ

๑. การเพิกถอนคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๒๐๖/๒๕๕๔

- ผู้ฟ้องคดี นาย จ
- ผู้ถูกฟ้องคดี อธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๑
กรมที่ดิน ที่ ๒
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน ที่ ๓
- เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)
- กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง
 - พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ (๒)
 - ประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๙)
 - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๓
 - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๕

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นมีสิทธิครอบครองที่ดินจำนวนสองแปลงตามหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๔๒ ไร่ ๔๐ ตารางวา ออกโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๙ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๑ งาน ซึ่งนาย จ แจ้งการครอบครองเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

* ขวัญชัย อนันทานนท์ นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มคดีปกครอง ๒ สำนักกฎหมาย

และผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินมาโดยการซื้อเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๙ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๓/๓ ตารางวาออกโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๖ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๑๑ ไร่ ซึ่งนาย อ แจ้งการครอบครอง เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินมาโดยการซื้อเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๙ โดยชดเชย เลี้ยงปลา ตะพาบ และกุ้ง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๓๖๓/๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ สั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยอ้างว่าบริเวณที่ดิน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ มีสภาพน้ำท่วมถึงและเป็นป่าชายเลนร้อยละ ๖๓ ของพื้นที่ มีร่องรอยการทำประโยชน์ร้อยละ ๓๓ ของพื้นที่ โดยให้แก้ไขเนื้อที่จาก ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๓/๓ ตารางวา เป็น ๘ ไร่ ๓ งาน ๒๓.๘ ตารางวาและบริเวณที่ดิน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ มีสภาพเป็นป่าชายเลนร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ มีร่องรอยการทำประโยชน์ ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่โดยให้แก้ไขเนื้อที่จาก ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๓/๓ ตารางวา เป็น ๘ ไร่ ๓ งาน ๒๓.๘ ตารางวา ประกอบกับที่ดินทั้งสองแปลงอยู่ในเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นที่ดินต้องห้ามมิให้ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน จึงเป็นการออก น.ส.๓ ก. ไปโดยคลาดเคลื่อนไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๔๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๔๓) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๔๓/ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้นผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวจึงได้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองแปลงไม่มีสภาพเป็นป่าชายเลน มีสภาพน้ำท่วมไม่ถึงและมีที่ดินผู้อื่น อยู่โดยรอบ มีการครอบครองและทำประโยชน์เต็มเนื้อที่ตลอดมา และการออก น.ส.๓ ก. กระทำโดยชอบ ด้วยกฎหมาย การนำผลการแปลตีความและวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาชี้ขาดว่าที่ดิน ทั้งสองแปลงมีสภาพน้ำท่วมไม่ถึงและเป็นป่าชายเลนไม่ถูกต้อง เพราะภาพถ่ายทางอากาศอาจกระทำในช่วง ฤดูฝนมีน้ำท่วมหรือฤดูทำนาก็ได้ อีกทั้ง การแปล ตีความและวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศได้ทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งห่างจากวันที่ถ่ายภาพ ๔๘ ปี และเป็นการแปล ตีความและวิเคราะห์โดยใช้กล้องดูภาพสามมิติ แบบกระจก ผู้ทำการแปลมิได้รู้เห็นสภาพที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่ามีสภาพเป็นป่าชายเลนตามที่ใช้กล้อง ดูภาพแปลหรือไม่ การที่จะทราบได้ว่าที่ดินมีน้ำท่วมถึงและมีสภาพป่าชายเลนหรือไม่ต้องตรวจสอบจาก พื้นที่จริงและสอบถามบุคคลซึ่งอยู่ในละแวกใกล้เคียงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วย กับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและได้แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ส่งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณา ต่อไป และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีความเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชอบด้วยกฎหมายและให้ยก อุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๓๖๓/๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ ให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาอุทธรณ์ยืนตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย รวมเป็นเงิน ๔๑,๑๕๘,๐๐๐ บาท และขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๓

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๓๖๓/๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่สั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง และเพิกถอน การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ยืนตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยให้มีผลย้อนหลังไป

นับแต่วันที่มีคำสั่งและมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ซึ่งศาลเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม มีคำสั่งให้แก่ใช้รูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. ทั้งสองแปลง เนื่องจากเห็นว่าเป็นที่ดินที่ยังไม่ได้ทำประโยชน์ประกอบกับเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต้องมีการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อไป จึงไม่มีการนัดวินิจฉัยในประเด็นความรับผิดชอบในค่าเสียหายในส่วนนี้อีก

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและได้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่า คดีดังกล่าวมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๓๖๓/๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๙ ที่สั่งให้แก่ใช้รูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ โดยให้แก่ใช้เนื้อที่จาก ๔๒ ไร่ ๔๐ ตารางวา เป็น ๑๕ ไร่ ๒ งาน ๓๐.๘ ตารางวา และให้แก่ใช้รูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยให้แก่ใช้เนื้อที่จาก ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๗๓ ตารางวา เป็น ๘ ไร่ ๓ งาน ๒๓.๘ ตารางวาและการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งยกคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งศาลเห็นว่า ที่ดินที่พิพาทตาม น.ส.๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ ออกโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๙ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เนื้อที่ ๒๕ ไร่ ๑ งาน นาย จ แจ้งการครอบครองเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีอาณาเขตทิศเหนือและทิศตะวันตกจดคลองสาธารณะประโยชน์ ทิศใต้จดที่ดิน ส่วนทิศตะวันออกจดที่ดินนาย อ ส่วนที่ดิน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๑๘๗๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองออกโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๖ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองเนื้อที่ ๑๑ ไร่ นาย อ แจ้งการครอบครองเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ มีอาณาเขตทิศเหนือจดคลอง ทิศใต้และทิศตะวันตกจดสวน นาย จ ส่วนทิศตะวันออกจดสวนนาย ห โดยระบุว่าทำนาและเพาะปลูก ซึ่งศาลเห็นว่า ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงมีการแจ้ง ส.ค.๑ ข้างเคียงสอดคล้องสัมพันธ์กันและ ส.ค.๑ ทั้งสองฉบับยังไม่ได้ถูกเพิกถอนหรือจำหน่ายออกจากทะเบียนการครอบครอง นาย จ และ นาย อ จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นบุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เป็นการเฉพาะรายได้ ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับโอนที่ดินตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๕๙ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับการคุ้มครองให้มีสิทธิครอบครองในที่ดินที่พิพาทตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นผู้มีสิทธิครอบครองในที่ดินซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เป็นการเฉพาะรายได้ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินพิพาทเป็นที่ดินติดลำคลอง การใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวขึ้นอยู่กับสภาพตามธรรมชาติ บางปีซึ่งเป็นฤดูน้ำมาก อาจมีน้ำไหลป่าเข้ามาในที่ดิน ทำให้ไม่สามารถทำประโยชน์ได้ในขณะนั้น และการทำประโยชน์ไม่ได้หมายความว่าต้องทำเต็มทั้งแปลงเพียงแต่ทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพของที่ดินในท้องถิ่นและสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์ก็เพียงพอแล้ว เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริเวณใกล้เคียงกับที่ดินพิพาทได้มีการออกโฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๐๐๕๒๙ ให้แก่เทศบาลนครระยองเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ และออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เลขที่ ๑๒๐ ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ แสดงว่าบริเวณใกล้เคียงที่ดินที่พิพาทได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามสมควรแก่สภาพของที่ดินในท้องถิ่น ตลอดจนสภาพของกิจการที่ได้ทำประโยชน์แล้ว และไม่มีลักษณะเป็นพื้นที่ที่ต้องห้ามมิให้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์

ประกอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ โดยให้แก้ไขเนื้อที่จาก ๔๒ ไร่ ๔๐ ตารางวา เป็น ๑๕ ไร่ ๒ งาน ๓๐.๘ ตารางวา และให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยให้แก้ไขเนื้อที่จาก ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๗/๓ ตารางวา เป็น ๘ ไร่ ๓ งาน ๒๓.๘ ตารางวา ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินที่ครอบครองและทำประโยชน์ การออกคำสั่งดังกล่าวจึงต้องมีพยานหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนเพียงพอแก่การรับฟัง ไม่อาจรับฟังเฉพาะผลการอ่าน แปล และตีความภาพถ่ายทางอากาศเพียงประการเดียวมาใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่ง เนื่องจากภาพถ่ายทางอากาศเป็นเพียงข้อเท็จจริงหนึ่งในการพิสูจน์เกี่ยวกับการครอบครองและทำประโยชน์ ในที่ดินหรือร่องรอยการทำประโยชน์ในแต่ละช่วงเวลา ณ วันที่มีการถ่ายภาพบริเวณนั้นๆ ประกอบกับความแม่นยำในการอ่าน แปล และตีความภาพถ่ายทางอากาศ นอกจากอาศัยประสบการณ์ในการถ่ายภาพและความชำนาญของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว ต้องใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอื่นประกอบการพิจารณาด้วย และก็ไม่ปรากฏว่า ที่ดินพิพาททั้งสองแปลงเมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำและให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งยกคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

● บทสรุป

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้กำหนดแนวบรรทัดฐานว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๘๖ ตำบลปากน้ำ และให้แก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ใน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๑๘๗/๔ ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องสูญเสียที่ดินที่ครอบครองและทำประโยชน์ การออกคำสั่งดังกล่าวจึงต้องมีพยานหลักฐานและเหตุผลสนับสนุนเพียงพอแก่การรับฟัง ไม่ใช่รับฟังเฉพาะผลการอ่าน แปล และตีความภาพถ่ายทางอากาศเพียงประการเดียวแล้วนำมาใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่ง เนื่องจากภาพถ่ายทางอากาศเป็นเพียงข้อเท็จจริงหนึ่งในการพิสูจน์เกี่ยวกับการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินหรือร่องรอยการทำประโยชน์ในแต่ละช่วงเวลา ณ วันที่มีการถ่ายภาพบริเวณนั้นๆ ประกอบกับความแม่นยำในการอ่าน แปล และตีความภาพถ่ายทางอากาศนอกจากอาศัยประสบการณ์ในการถ่ายภาพและความชำนาญของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังต้องใช้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอื่นประกอบการพิจารณาด้วย ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งยกคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

๒. การออกกฎกระทรวงห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินในที่เกาะ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ พ.๘ – พ.๑๐/๒๕๕๖ (ประชุมใหญ่)

- **ผู้ฟ้องคดี** นาย อ ที่ ๓ กับพวกรวม ๓ คน
- **ผู้ถูกฟ้องคดี** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑
อธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒
เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ที่ ๓
- **เรื่อง** คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎที่ออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- **ประเภทคดี** ที่ดินเอกชนที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ขอให้เพิกถอนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) ที่ห้ามออกโฉนดที่ดินในที่เกาะ)
- **กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง**
 - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๕)
 - พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ (๒) มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๙ และมาตรา ๓๒ (๑))
 - พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ (มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๕)
 - ประมวลกฎหมายที่ดิน (มาตรา ๑ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ ทวิ และมาตรา ๕๙ ทวิ)
 - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๓๐๔ และมาตรา ๑๓๐๓)
 - กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ (ข้อ ๑๔ (๓))
 - ระเบียบฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้อ ๙๙)

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า ได้ครอบครองและทำประโยชน์ต่อเนื่องในท้องที่จังหวัดภูเก็ตมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับโดยไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และได้แจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ภายหลังกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ใช้บังคับ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ เคยยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่ระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกโฉนดที่ดินนั้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ มีคดีพิพาทกับบุคคลอื่นเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินดังกล่าว และเมื่อคดีถึงที่สุดโดยศาลวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้มิสิทธิในที่ดิน จึงมีการดำเนินกระบวนการออกโฉนดที่ดินต่อไปตามขั้นตอนแต่ยังไม่ทันแจกโฉนดที่ดินให้ก็ได้มีการประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) โดยข้อ ๑๔ (๓) กำหนดห้ามออกโฉนดที่ดินสำหรับในที่เกาะ เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ และไม่รับคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) โดยมีข้อกำหนดห้ามออกโฉนดที่ดินในที่เกาะ มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

กับผู้ฟ้องคดีและประชาชนทั้งหลายที่อาศัยในเกาะภูเก็ต ซึ่งมีฐานะเป็นจังหวัดเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น เป็นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้มีผลย้อนหลัง กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่มีมาก่อน และขัดกับกฎหมายแม่บทที่กำหนดให้ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน มิใช่เพื่อป้องกันการบุกรุกหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังเหตุผลในการออกโฉนดที่ดินผู้ฟ้องคดีขอให้เพิกถอน ข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๙ รวมทั้งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ไม่รับคำขอลอกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และอธิบดีกรมที่ดิน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ให้การว่าเจตนารมณ์ในการยกร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๙ มุ่งให้ใช้บังคับกับเกาะทุกเกาะ แต่กฎกระทรวงดังกล่าวก็ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ให้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ กฎกระทรวงนี้มิได้เป็นกฎหมายที่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมกับประชาชนทั้งหลายที่อาศัยในเกาะภูเก็ต และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งไม่รับคำขอและคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินดังกล่าว เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โดยเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งไม่รับคำขอและคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินดังกล่าว เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและได้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าคดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยรวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ศาลมีอำนาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาหรือไม่ ซึ่งศาลเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ดินที่ไม่รับคำขอลอกโฉนดที่ดินเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔ และฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในระยะเวลาการฟ้องคดี ส่วนกรณีของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ปรากฏว่าทราบการปฏิเสธการออกโฉนดที่ดินตั้งแต่เมื่อใด อาจถือว่าได้ทราบอย่างรวดเร็วที่สุดเมื่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๗ เมื่อนำคดีมาฟ้องวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๗ และวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ ซึ่งเกินระยะเวลาเก้าสิบวัน จึงเป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว แต่เนื่องจากการออกกฎกระทรวงดังกล่าว มีผลกระทบต่อผู้ขอลอกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นจำนวนมาก การฟ้องคดีจึงมีเหตุจำเป็นและประโยชน์ต่อส่วนรวม ศาลปกครองมีอำนาจรับไว้พิจารณาพิพากษาได้ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่ ๒ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยศาลแยกพิจารณาออกเป็น ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๙ ข้อ ๑๔ (๓) หรือไม่ซึ่งศาลเห็นว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ และประมวลกฎหมายที่ดิน มีอำนาจที่จะออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ ประกอบกับมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อกำหนดแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ใบจอง ใบไต่สวน รวมทั้งใบแทนของหนังสือดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ๙ แล้ว จึงเป็นการดำเนินการตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้โดยชอบแล้ว

๒.๒ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ ข้อ ๑๔ (๓) ซึ่งกำหนดห้ามออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินสำหรับที่เกาะติดต่อพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ หรือไม่ ซึ่งศาลเห็นว่า ข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ ซึ่งกำหนดห้ามออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะติดต่อพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ หรือไม่ เห็นว่าแม้ที่ดินในความตามมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะหมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลก็ตาม แต่พื้นที่เหล่านี้มิใช่พื้นที่ดินทั่วไปที่ผู้ใดจะยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินโดยอาศัยหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับพื้นที่ดินทั่วไป หากที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน รัฐย่อมมีอำนาจที่จะสงวนที่ดินดังกล่าวไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้ สำหรับที่เกาะที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากไม่ได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน รัฐย่อมมีอำนาจหน้าที่จะจัดที่ดินให้แก่ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินได้เช่นเดียวกับที่ดินทั่วไป รัฐจึงมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดที่ดินซึ่งเป็นเกาะ รวมทั้งที่ดินทั่วไปที่ไม่ได้แจ้งการครอบครองตามที่กำหนดในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ ได้ การที่ข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ กำหนดหลักเกณฑ์ห้ามออกโฉนดที่ดินสำหรับที่เกาะซึ่งไม่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือหลักฐานการมีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือกรณีเป็นที่ดินที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชนหรือที่ดินซึ่งได้มีการจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินโดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติแล้ว จึงเป็นการใช้อำนาจจัดที่ดินของรัฐ แม้บทบัญญัติในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ ที่ว่า ถ้าผู้ครอบครองไม่แจ้งการครอบครองภายในกำหนดให้ถือว่าผู้ครอบครองสละสิทธิการครอบครองที่ดิน รัฐมีอำนาจจัดที่ดินนั้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายที่ดินจะได้ถูกยกเลิกไปแล้วก็ตาม แต่มีการเพิ่มความในมาตรา ๕๔ ทวิ และมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ผู้ที่ครอบครองที่ดินมาก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน แต่มีได้แจ้งการครอบครองมีสิทธิขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ต่อเมื่อมีการเดินสำรวจจริงวัดในท้องที่นั้นหรือเมื่อมีความจำเป็นก็อาจขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะรายได้ ซึ่งแสดงว่ารัฐยังคงสงวนสิทธิที่จะกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับที่ดินที่มีได้แจ้งการครอบครอง จึงไม่อาจอ้างสิทธิตามมาตรา ๕๔ ทวิ หรือมาตรา ๕๙ ทวิ ขึ้นใช้แย้งรัฐได้อีก สาระสำคัญและเจตนารมณ์ในบทบัญญัติตามข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ จึงเป็นการใช้อำนาจจัดที่ดินที่มีได้แจ้งการครอบครองในกำหนดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดินฯ และประมวลกฎหมายที่ดิน

๒.๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ ข้อ ๑๔ (๓) ขอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งศาลเห็นว่าข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ เห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่บัญญัติให้บุคคลได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญโดยเสมอกันนั้น เป็นการวางหลักการให้รัฐปฏิบัติต่อบุคคลบนพื้นฐานความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่ออกหลักเกณฑ์ให้มีผลปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน หรือออกหลักเกณฑ์ให้มีผลปฏิบัติต่อบุคคลแตกต่างกันในสาระสำคัญที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล การที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗)ฯ กำหนดมิให้ออกโฉนดที่ดินบนที่เกาะยกเว้นกรณีผู้ครอบครองที่ดินมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินได้ใช้บังคับทุกแห่งเสมอเหมือนกันไม่ได้เลือกปฏิบัติกับผู้ครอบครองรายใดรายหนึ่ง หรือเกาะใดเกาะหนึ่งเป็นการเฉพาะ จึงไม่เป็นการขัดต่อ

หลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติในข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)ฯ ซึ่งเป็นการออกโดยใช้อำนาจที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้โดยชอบธรรมและคำนึงถึงผลประโยชน์ของมหาชนเป็นหลัก และไม่ขัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนข้อหาที่ฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ แม้จะเกี่ยวพันกับข้อหาความชอบด้วยกฎหมายของข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)ฯ ก็ตาม แต่ตามคำฟ้องเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ซึ่งศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับได้ตามมาตรา ๓๒ ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คำฟ้องข้อหานี้แยกออกได้จากข้อหาความชอบด้วยกฎหมายของข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)ฯ และประธานศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งให้ส่งคำฟ้องข้อหาดังกล่าวไปยังศาลปกครองชั้นต้นที่คำฟ้องอยู่ในเขตอำนาจตามข้อ ๙๙ ของระเบียบฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ เพื่อวินิจฉัยว่าบทบัญญัติในข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)ฯ จะใช้บังคับย้อนหลังกับกรณีที่มีการยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินไว้ก่อนวันบังคับใช้กฎกระทรวงหรือไม่เพื่อพิจารณาพิพากษาต่อไป จึงพิพากษายกฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และยกฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ในข้อหาความชอบด้วยกฎหมายของข้อ ๑๔ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗)ฯ

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายกฟ้องคดีของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ในความชอบด้วยกฎหมายของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓)

● บทสรุป

คดีนี้ศาลได้กำหนดแนวบรรทัดฐานเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินในที่เกาะว่า แม้ว่าการยื่นฟ้องคดีขอให้เพิกถอนข้อกำหนดกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) ซึ่งกำหนดห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินในที่เกาะ จะพ้นระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ แล้ว แต่เมื่อกฎกระทรวงดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้ขอออกโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นจำนวนมาก การฟ้องคดีจึงเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ศาลปกครองมีอำนาจรับไว้พิจารณาพิพากษาได้ ตามมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ เดียวกัน ศาลพิเคราะห์ถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นหลัก และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกโดยอาศัยอำนาจมาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๗ และมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายให้ไว้โดยชอบธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของมหาชนเป็นหลักและไม่ขัดต่อหลักการคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น บทบัญญัติตามข้อกำหนดกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ (๓) ดังกล่าว จึงชอบด้วยกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกข้อกำหนดกฎกระทรวงดังกล่าวได้

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ย่อคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๗/๘/๒๕๕๐

- ผู้ฟ้องคดี นาย ว
- ผู้ถูกฟ้องคดี เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดอุดรธานี ที่ ๑
คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัดอุดรธานี ที่ ๒
- เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ (อุทธรณ์คำพิพากษา)
- กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง
 - พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง
 - ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒
 - ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๒
 - พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง
 - ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดอุดรธานี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ตามหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ซึ่งช่วงรังวัดได้ออกไปทำการรังวัดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ และรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในเขตที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้เป็นที่สาธารณประโยชน์ “โคกคูณ” ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือถึงอำเภอเมืองอุดรธานี ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี หลังจากได้ทราบผลตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ส่งเรื่องของผู้ฟ้องคดีให้คณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐจังหวัดอุดรธานี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ตรวจสอบการครอบครองที่ดินเพื่อพิสูจน์สิทธิในที่ดินก่อนมีคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ประชุมพิจารณาคำขอของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ อีกครั้ง ในระหว่างนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อขอทราบผลการดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งว่าเรื่องของผู้ฟ้องคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ไปติดต่อสอบถามและขอคัดสำเนาเอกสารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร จึงฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาและมีคำสั่งตามคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ของผู้ฟ้องคดีให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาและพิพากษาว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นฟ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและได้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่า แม้ประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐจะมีได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามคำขอของประชาชนไว้ แต่มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติไว้ว่า เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความประหยัด และควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐ ให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้เจ้าหน้าที่กำหนดเวลาสำหรับการพิจารณาทางปกครองขึ้นไว้ตามความเหมาะสมแก่กรณี ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น และวรรคสองบัญญัติว่า ในกรณีที่มีการดำเนินงานในเรื่องใดจะต้องผ่านการพิจารณาของเจ้าหน้าที่มากกว่าหนึ่งราย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องประสานงานกันในการกำหนดเวลาเพื่อการดำเนินงานในเรื่องนั้น นอกจากนั้น มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติไว้ว่า ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป ส่วนราชการใดมิได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานใด และ ก.พ.ร. เห็นว่างานนั้นมีลักษณะที่สามารถกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จได้ หรือส่วนราชการได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ แต่ ก.พ.ร. เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติก็ได้ และวรรคสองบัญญัติว่า ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องตรวจสอบให้ข้าราชการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่า ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนนั้น หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนมาติดต่อขอรับบริการของรัฐเอให้ประชาชนได้ทราบว่าในเรื่องนั้นจะต้องใช้เวลาพิจารณานานเท่าใดจึงจะแล้วเสร็จ และกรมที่ดินก็ได้มีประกาศกรมที่ดิน เรื่อง การลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อบริการประชาชนในกระบวนการหลัก ๕ กระบวนการ ซึ่งในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองใช้เวลาดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลาทั้งสิ้น ๑ ปี ๗ เดือน ๐๗ วัน โดยในส่วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้เวลาดำเนินการนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือส่งเรื่องของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา เป็นเวลาประมาณ ๑๑ เดือนเศษ โดยใช้เวลาดูตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินจากนายอำเภอเมืองอุดรธานี จำนวนสองครั้ง ครั้งแรกถึง ๓ เดือนเศษ ครั้งที่สองอีกเกือบ ๓ เดือน จึงได้มีหนังสือส่งเรื่องของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจสอบการครอบครองที่ดินเพื่อพิสูจน์สิทธิในที่ดิน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มีได้ชี้แจงว่าเหตุใดจึงใช้เวลาในการพิจารณาผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงนานเช่นนั้น ทั้งที่นายอำเภอเมืองอุดรธานีใช้เวลาในการตรวจสอบข้อเท็จจริงแต่ละครั้งประมาณ ๑ เดือนเท่านั้น กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้พิจารณาคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีและนำเรื่องเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันสมควร หลังจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับเรื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว ได้จัดประชุมพิจารณาคำขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีครั้งแรกซึ่งเป็นเวลาภายหลังที่ได้รับหนังสือของผู้ถูกฟ้อง

คดีที่ ๑ เป็นเวลาถึง ๖ เดือนเศษโดยอ้างว่าการประชุมมีผู้แทนจากส่วนราชการต่างๆ จำนวน ๒๔ คน มาเป็นคณะกรรมการจึงต้องคำนึงถึงงานปกติที่กรรมการต้องปฏิบัติ จำนวนเรื่องที่จะนำเข้าสู่การประชุม และภาระด้านงบประมาณค่าเบี้ยประชุมกรรมการด้วย ศาลเห็นว่าข้ออ้างดังกล่าวไม่อาจนำมาเป็นเหตุให้ไม่ต้องปฏิบัติงานบริการประชาชนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาอันสมควรได้ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จัดการประชุม ๒ ครั้ง ก็ยังไม่ได้ช้อยติ ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้กำหนดวิธีการดำเนินการเพื่อให้ได้ช้อยติ เพียงแต่กล่าวอ้างในคำอุทธรณ์ว่าพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอ ต้องรอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รวบรวมพยานหลักฐานให้เพียงพอจึงจะพิจารณาเห็นชอบในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีได้ ซึ่งนับตั้งแต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งคำขออออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จนถึงวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์คดีนี้ รวมเป็นเวลา ๑๑ เดือนเศษ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็ยังมิได้ดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามคำขออออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ถูกฟ้องคดีให้แล้วเสร็จ รวมทั้งยังมีอาจกำหนดให้แน่ชัดได้ว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จได้เมื่อใด เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมิได้มีความเห็นหรือมติอันเป็นที่ยุติซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถนำความเห็นหรือมตินั้นไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อไปได้ ย่อมถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้วเสร็จ เหตุแห่งความล่าช้าจึงมิได้หมดไป ถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองพิจารณาคำขออออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีล่าช้าเกินสมควร พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินตามคำร้องขออออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดี

● บทสรุป

คดีนี้ศาลได้กำหนดแนวบรรทัดฐานว่า แม้ว่าการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน มิได้มีบทบัญญัติใดในประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกรมที่ดินที่เกี่ยวข้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ แต่เนื่องจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้การปฏิบัติงานและการพิจารณาทางปกครองของรัฐต้องมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่แน่นอน การออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอจึงต้องมีระยะเวลาที่แน่นอนเช่นเดียวกัน และต้องดำเนินการภายในระยะเวลาอันสมควร การที่เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยใช้ระยะเวลานับตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอจนระยะเวลาที่ล่วงเลยมาเป็นเวลากว่าหนึ่งปีย่อมเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ต้องระงับเรื่องระยะเวลาเป็นอย่างมากเลยนะครับ หากศาลเห็นว่า ระยะเวลาในการดำเนินการล่วงเลยมาเป็นเวลานานเกินไป ศาลจะถือว่าล่าช้าเกินสมควร เป็นเหตุให้แพ้คดีได้

ท้ายสุดนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดทั้งสามกรณีจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของท่านขอให้ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใส่ตัว มีความเอาใส่ใจ มีความรับผิดชอบ และมีความรอบคอบในการทำงานปัญหาข้อพิพาทต่างๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น และหากมีปัญหาข้อพิพาทใดๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต ก็ขอให้ผู้ที่มิหน้าที่ชี้แจงข้อเท็จจริงในภายหลังได้ให้ความใส่ใจที่จะช่วยชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อให้ส่วนกลางใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำให้การแก้คำฟ้องได้อย่างถูกต้อง อันมีผลต่อการพิจารณาและพิพากษาคดี

สวัสดิ์ศรีชัย

ถ้าเรารู้เราจะทำไหม...

เราจะบิบบัตรใส่คนที่ยืนยักยักริมถนนแยกที่ผ่านมาไหม
ถ้าเรารู้ว่า...เค้าใส่ขาเทียม
เราจะเบียดชนคนข้างหน้าที่เดินช้ามากไหม
ถ้าเรารู้ว่า...เค้าเพิ่งตกงาน
เราจะฆ่าคนที่แต่งตัวเซยไหม
ถ้าเรารู้ว่า...เค้ามีชุดเก่งแค่ชุดเดียว
เราจะร่ำคาญสาวโรงงานที่มาเดินพารากอนไหม
ถ้าเรารู้ว่า...นั่นคือการฉลองวันเกิดของเธอ
เราจะหมั่นใส่ถุงที่หัวเราะเสียงดังลั่นคนนั้นไหม
ถ้าเรารู้ว่า...แกลเป็นมะเร็งขั้นสุดท้าย
เรารู้เสมอว่า...ชีวิตเรากำลังเจออะไร
แต่เราไม่มีวันรู้ ว่าคนที่เราเจอ
กำลังเจอกับอะไร

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๑๒๕๙๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓/ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๓๓๕๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
๑. กระบวนการจัดที่ดินทำกินและอยู่อาศัยให้ชุมชนในที่ดินสาธารณะประโยชน์ ตามนโยบายรัฐบาล
 ๒. แนวทางการหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามนโยบายของรัฐบาล
 ๓. บัญชีรายชื่อสมาชิกผู้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งเวียนทุกจังหวัดดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นชอบให้ปรับแผนปฏิบัติการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ กรณีที่มีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในรูปแบบหรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม และมติของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล ที่จัดที่ดินให้กับชุมชนในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์และเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนด จึงขอให้จังหวัดแจ้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ดำเนินการโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจนและพัฒนาชนบท ตามนโยบายของรัฐบาล ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่เห็นชอบกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ ประกอบด้วย หลักเกณฑ์การจัดที่ดินประเภทและคุณสมบัติของผู้ได้รับการจัดที่ดิน แนวทางการดำเนินการ และข้อกำหนดการใช้ที่ดินโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตไว้แล้ว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. เนื่องจากเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราวตามนโยบายแก้ไขปัญหาคความยากจน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการอนุญาตให้แก่บุคคล จึงได้จัดทำแนวทางกำหนดเงื่อนไขที่ใช้สำหรับการจัดที่ดินในรูปแบบแปลงรวมตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐกำหนดเป็นเงื่อนไข โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๖ (๓) ของระเบียบดังกล่าว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้รับอนุญาตในการจัดที่ดินให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ เพื่อให้จังหวัดจัดทำไว้เป็นหลักฐานข้อมูลในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงดังกล่าวต่อไป ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓. เมื่อดำเนินการได้บัญชีรายชื่อสมาชิกของผู้รับอนุญาตจำนวนเพียงพอที่จะจัดตั้งเพื่อจดทะเบียนในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมเพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน ขอให้จังหวัดส่งการสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด นายอำเภอท้องที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่ให้ทราบถึงแนวทางการจัดที่ดินทำกินให้กับชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแนวทางในการดำเนินการจดทะเบียนรวมกลุ่มสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ด้วย

๔. ให้จังหวัดพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้สหกรณ์หรือกลุ่มที่จัดตั้งเป็นแปลงรวมตามข้อ ๓ แล้วแจ้งกรมที่ดินทราบเพื่อกำหนดจัดพิธีส่งมอบหนังสืออนุญาตให้ผู้แทนสหกรณ์หรือกลุ่มที่จัดตั้งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่นธามวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชื่นธามวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๔๕๐ – ๕๑

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๘

**แนวทางกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ
ตามนโยบายของรัฐบาล และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)**

หนังสืออนุญาต เลขที่...../.....

ข้อ ๑. ผู้รับอนุญาตจะต้องเป็นชุมชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม ตามสภาพพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาลและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ข้อ ๒. ให้ผู้รับอนุญาตนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตไปจัดระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) เห็นชอบ โดยผู้ได้รับการจัดที่ดินจะต้องเป็นสมาชิกของชุมชน ตามข้อ ๑

ข้อ ๓. ให้ผู้รับอนุญาตออกข้อบังคับ ข้อกำหนด และ/หรือเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนด รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยให้สมาชิกของผู้รับอนุญาตปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ ต้องทำประโยชน์และ/หรืออยู่อาศัย ด้วยตนเองหรือให้บุคคลในครอบครัวภายในเขตพื้นที่ที่ดินได้รับการจัดที่ดินเท่านั้น ห้ามขยายพื้นที่

๓.๒ ห้ามซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่า ให้เช่าซื้อ ให้ยืม หรือโอนสิทธิการเช่า หรือโอนสิทธิครอบครองให้บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๓.๓ สามารถทดแทนค่าเสียหายโดยธรรมได้

๓.๔ ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของหน่วยงานที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน รวมถึงข้อกำหนดที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จะกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลังด้วย

๓.๕ ให้ความยินยอมหรืออำนวยความสะดวกกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ที่จัดที่ดิน

๓.๖ หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินไม่ประสงค์จะใช้ที่ดิน ให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่ออนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สามารถพิจารณายกเลิกการใช้ที่ดิน และให้ผู้ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่

๓.๗ ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดการทำประโยชน์ของตนกระเทือนหรือรบกวนบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและของเอกชน หากผู้รับอนุญาตพบแร่ทรัพยากร ป่าไม้ วัตถุโบราณ หรือทรัพยากรอันควรอนุรักษ์ เป็นต้น ให้หยุดการทำประโยชน์ไว้และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน

๓.๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และทางราชการจะต้องเรียกพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินคืน ผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินต้องส่งคืนพื้นที่ทันที

๓.๙ สมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ หรือนิติบุคคลรูปแบบอื่น

ข้อ ๔. ให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่กำกับดูแลสมาชิกปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับ ข้อกำหนดและ/หรือเงื่อนไข ดังกล่าวข้างต้น หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้รายงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาทราบ

ข้อ ๕. ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดที่ดินดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด) เป็นผู้ชี้ขาด

ลงชื่อ.....ผู้รับอนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(สำเนา)

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่ได้มีกรณีบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญาต่อกรมที่ดินในสำนักงานที่ดิน หรือกรณีบุคคลภายนอกร่วมกับหรือให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญาในสำนักงานที่ดิน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อราชการกรมที่ดิน ทั้งในด้านการปฏิบัติราชการให้บริการประชาชน และด้านภาพลักษณ์ขององค์กร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบ ข้อ ๒ (๑) และข้อ ๑๕ (๔) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญากับบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ความผิดอาญา” หมายความว่า ความผิดในภาค ๒ ลักษณะ ๒ หมวด ๑ ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ลักษณะ ๓ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง และลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“บุคคลภายนอก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ในสังกัดกรมที่ดิน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ในสังกัดกรมที่ดิน

“เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด” หมายความว่า ความรวมถึง เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และเจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐานในการดำเนินคดีอาญากับผู้ที่เกี่ยวข้อง

“สำนักงานที่ดิน” หมายความว่า สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา สำนักงานที่ดินส่วนแยก สำนักงานที่ดินอำเภอ และให้หมายความรวมถึง สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา ด้วย

ข้อ ๔ เมื่อความปรากฏว่าได้มีบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญาต่อกรมที่ดิน หรือบุคคลภายนอกร่วมกับหรือให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการกระทำความผิดอาญาต่อกรมที่ดินในสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาใด ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขานั้นตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐาน ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำความผิด คณะกรรมการประกอบด้วย เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าฝ่ายทะเบียน หัวหน้าฝ่ายรังวัด และหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ เป็นกรรมการ นักวิชาการที่ดินที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรณีของสำนักงานที่ดินส่วนแยก ให้เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยกตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐานภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำผิด คณะกรรมการประกอบด้วย เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก เป็นประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ด้านทะเบียนนายช่างรังวัด (ถ้ามี) ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๔ ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำความผิดอาญาของบุคคลภายนอก ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว และสรุปผลการพิจารณาได้ว่า มีหลักฐานแสดงว่าบุคคลภายนอกกระทำความผิดอาญา ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ ตามฐานความผิดอาญาที่คณะกรรมการสรุป ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่สรุปผลการพิจารณา เพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่หากพบว่าการกระทำของบุคคลภายนอกไม่เป็นความผิดอาญา หรือไม่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลภายนอกได้กระทำความผิดอาญา ให้สรุปผลการพิจารณาของคณะกรรมการและยุติเรื่อง

ข้อ ๖ กรณีของสำนักงานที่ดินอำเภอ ให้เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมหลักฐาน พร้อมทั้งสรุปผลการพิจารณาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำผิด แล้วเสนอนายอำเภอพิจารณาสั่งการ ในกรณีที่ต้องมีการแจ้งความร้องทุกข์ให้ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ ตามฐานความผิดอาญาที่สรุปผลการพิจารณาภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่สรุปผลการพิจารณา เพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ กรณีที่การกระทำของบุคคลภายนอกไม่เป็นความผิดอาญา หรือไม่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลภายนอกได้กระทำความผิดอาญา ให้สรุปผลการพิจารณาและเสนอนายอำเภอพิจารณายุติเรื่อง เมื่อได้ดำเนินการตามข้อสั่งการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลดำเนินการ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ

ข้อ ๗ กรณีการกระทำความผิดอาญาตามข้อ ๔ และข้อ ๖ เป็นการกระทำความผิดที่ชัดเจนว่าเป็นความผิดอาญาฐานใด และมีหลักฐานที่สามารถใช้อ้างการกระทำความผิดอาญาได้ ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือเจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยก แจ้งความร้องทุกข์พร้อมทั้งส่งพยานหลักฐานต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ทราบการกระทำผิด โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการ ในส่วนของสำนักงานที่ดินอำเภอให้เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอเสนอนายอำเภอพิจารณาสั่งการ เพื่อแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุเสร็จแล้วรายงานให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทราบ

ข้อ ๘ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีติดตามการดำเนินการของพนักงานสอบสวนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ถ้อยคำและนำส่งพยานหลักฐาน

ข้อ ๙ เมื่อได้แจ้งความร้องทุกข์ตามข้อ ๕ และข้อ ๖ แล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมการดำเนินคดีในสำนักงานที่ดินแล้วรายงานให้กรมที่ดินทราบจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ข้อ ๑๐ กรณีมีการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาญาต่อบุคคลภายนอกอยู่แล้ว ก่อนระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับและคดียังไม่ถึงที่สุด ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดรวบรวมข้อมูลของสำนักงานที่ดินทุกแห่งภายในจังหวัดและรายงานผลดำเนินการให้กรมที่ดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับรายงานผลดำเนินการดีตามข้อ ๙ และข้อ ๑๐ แล้ว ให้สำนักกฎหมายสรุป
รวบรวมสถิติการดำเนินการดีตามฐานความผิดอาญา เพื่อประเมินผลกระทบต่อกรรมที่ดิน

ข้อ ๑๒ ให้อธิบดีกรมที่ดินรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙

(ลงชื่อ) **อภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์**

(นายอภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๐๓.๓/ว ๑๔๖๓/๓

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๓/ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ เงินมัดจำรังวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๓/๑๐๖๙๓/ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

ด้วยกรมที่ดินได้ขออนุมัติกระทรวงการคลังเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินมัดจำรังวัด ดังนี้

หน่วยงาน	วงเงินเดิม (บาท)	วงเงิน ขออนุมัติ (บาท)	เงื่อนไขในการนำส่ง เมื่อวงเงินเก็บรักษา เกินกว่าที่กำหนด	หมายเหตุ
๑. สำนักงานที่ดินกิ่งอำเภอ	๖,๐๐๐.-	-	-	ปัจจุบันไม่มีสำนักงานที่ดิน กิ่งอำเภอ
๒. สำนักงานที่ดินอำเภอ	๑๒,๐๐๐.-	๑๒,๐๐๐.-	อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง	ไม่ขอเพิ่ม
๓. สำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา และสำนักงานที่ดินส่วนแยก	๒๐,๐๐๐.-	๕๐,๐๐๐.-	อย่างช้าไม่เกิน ๓/ วันทำการ	ขอเพิ่มสำนักงานที่ดิน ส่วนแยก เพื่อให้สอดคล้อง กับโครงสร้างส่วนราชการ สำนักงานที่ดินส่วนภูมิภาค
๔. สำนักงานที่ดินจังหวัด	๓๐,๐๐๐.-	๘๐,๐๐๐.-	อย่างช้าไม่เกิน ๓/ วันทำการ	ขอเพิ่มเงื่อนไขการนำส่ง จาก ๓ วันทำการ เป็น ๓/ วันทำการ เพื่อให้ เกิดความคล่องตัว ในการปฏิบัติงาน
๕. สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขา	๓๐,๐๐๐.-	๘๐,๐๐๐.-	อย่างช้าไม่เกิน ๓/ วันทำการ	

กรมที่ดินขอเรียนว่า กระทรวงการคลังได้พิจารณาการขอเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินมัดจำ
รังวัดแล้ว เพื่อให้เกิดการคล่องตัวในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับโครงสร้างของสำนักงานที่ดินส่วนภูมิภาค
จึงอนุมัติให้กรมที่ดินปรับเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ เงินมัดจำรังวัด เพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายได้
ตามที่ขอทำความตกลง รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักงานที่ดินทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุจิต จงประเสริฐ**

(นายสุจิต จงประเสริฐ)

รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง

ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

กองคลัง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๙๓/๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๙๕

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๕๐๖.๓/๑๐๖๙๓/

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ เงินมัดจำรังวัด

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๐๓.๓/๑๑๕๐ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กระทรวงการคลังได้อนุมัติให้กรมที่ดินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณเงินมัดจำรังวัดเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยงาน	วงเงิน (บาท)	เงื่อนไขในการนำส่ง เมื่อวงเงินเก็บรักษา เกินกว่าที่กำหนด
๑. สำนักงานที่ดินกิ่งอำเภอ	๖,๐๐๐	อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
๒. สำนักงานที่ดินอำเภอ	๑๒,๐๐๐	อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
๓. สำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา	๒๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๗ วันทำการ
๔. สำนักงานที่ดินจังหวัด	๓๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๓ วันทำการ
๕. สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขา	๓๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๗ วันทำการ

แต่เนื่องจากระยะเวลาดังกล่าวผ่านมา ๒๓ ปี ยังไม่มีการปรับปรุง ประกอบกับกระทรวงมหาดไทย ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน หรือพิสูจน์สอบสวน หรือตรวจสอบเนื้อที่เกี่ยวกับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยปรับอัตราค่าใช้จ่ายในการรังวัดเพิ่มขึ้น คิดเป็นอัตราร้อยละ ๑๐๐ และกรมที่ดินได้บริหารจัดการระยะเวลาการให้บริการประชาชนด้านการรังวัดทำแผนที่จาก ๑๒ เรื่องต่อคนต่อเดือน เป็น ๑๕ เรื่องต่อคนต่อเดือน ในขณะที่เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีลดลง อีกทั้งกรมที่ดินได้กำหนดขั้นตอนการถอนจ่ายเงินมัดจำรังวัดใช้เวลาประมาณ ๑ วัน หากเบิกจ่ายเงินล่าช้า จะส่งผลให้การจดทะเบียนที่ดินล่าช้าไปด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรมที่ดินจึงขอเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ เงินมัดจำรังวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วยงาน	วงเงิน (บาท)	เงื่อนไขในการนำส่ง เมื่อวงเงินเก็บรักษา เกินกว่าที่กำหนด	หมายเหตุ
๑. สำนักงานที่ดินกิ่งอำเภอ	—	—	ปัจจุบันไม่มีสำนักงานที่ดินกิ่งอำเภอ
๒. สำนักงานที่ดินอำเภอ	๑๒,๐๐๐	อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง	ไม่ขอเพิ่ม
๓. สำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา และสำนักงานที่ดินส่วนแยก	๕๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๗ วันทำการ	ขอเพิ่มสำนักงานที่ดินส่วนแยก เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้าง ส่วนราชการสำนักงานที่ดิน ส่วนภูมิภาค
๔. สำนักงานที่ดินจังหวัด	๘๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๗ วันทำการ	ขอเพิ่มเงื่อนไขการนำส่ง จาก ๓ วันทำการ เป็น ๗ วันทำการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ในการปฏิบัติงาน
๕. สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร สาขา	๘๐,๐๐๐	อย่างช้าไม่เกิน ๗ วันทำการ	

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับโครงสร้างของสำนักงานที่ดินส่วนภูมิภาค จึงอนุมัติให้กรมที่ดินปรับเพิ่มวงเงินเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ เงินมัดจำรังวัด เพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายได้ตามที่ขอทำความตกลง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **สุทธิรัตน์ รัตนโชติ**

(นางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๒๓/ ๓๒๕๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๓/ ๓๒๕๐

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙)

พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐๙ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง

“มาตรา ๓๐๙ จัตวา เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน
ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
ให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ก่อนทำการ
ขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลอาคารชุดแจ้งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายที่ต้อง
ชำระเพื่อการออกหนังสือรับรองการปลอดหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกักเงินที่ได้
จากการขายทอดตลาดไว้ เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคลอาคารชุด
ก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรอง
การปลอดหนี้

หากนิติบุคคลอาคารชุดไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี
ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอน
กรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองการปลอดหนี้

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน
ก่อนทำการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบอกกล่าวให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแจ้งรายการหนี้
ค่าบำรุงรักษา และการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินต่อเจ้าพนักงาน
บังคับคดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำบอกกล่าว เมื่อขายทอดตลาดแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดี

กันเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไว้เพื่อชำระหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวจนถึงวันขายทอดตลาดแก่นิติบุคคล หมู่บ้านจัดสรรก่อนเจ้าหนี้จำนอง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

หากนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรไม่แจ้งรายการหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่หรือแจ้งว่าไม่มีหนี้ที่ค้างชำระ หรือในกรณีที่ยังมิได้จัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ ทั้งนี้ หากมีการระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไว้ ให้การระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมนั้นเป็นอันยกเลิกไป

การจ่ายเงินที่กันไว้ตามวรรคสองและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการขายทอดตลาดห้องชุดในอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดและที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ซึ่งมีการค้างชำระค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ไม่เป็นที่น่าสนใจของตลาดเท่าที่ควร เพราะผู้ซื้อได้จะต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระแทนลูกหนี้ตามคำพิพากษา สมควรเพิ่มมาตรา ๓๐๙ จัตวา เพื่อให้ผู้ซื้อห้องชุดในอาคารชุด และที่ดินจัดสรรจากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับความเป็นธรรมยิ่งขึ้น และเพื่อลดอุปสรรคในการขายทอดตลาดห้องชุดและที่ดินจัดสรรให้สามารถจำหน่ายออกไปได้ภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและระบบเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(สำเนา)

พระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้น
ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๖๐๙)
พ.ศ. ๒๕๕๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
เป็นปีที่ ๙๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ บางกรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๓ และมาตรา ๙๑/๓ (๓) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา
ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๖๐๙) พ.ศ. ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑๐) ของมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๒๔๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษี
ธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๓๓๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๒๑) ของมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล
รัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๒๔๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้น
ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๔๐๐) พ.ศ. ๒๕๔๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ๒๔๐) พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์และการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรของกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้อง ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินซึ่งได้รับความเสียหายจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์แล้ว สมควรยกเลิกการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ สำหรับการประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์และการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้าหรือหากำไรของกองทุนรวมดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(สำเนา)

พระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร
ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๑๐)
พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการยกเว้นอากรแสตมป์ บางกรณี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ และมาตรา ๓ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๖๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๒๔) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๓๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ให้ยกเลิก (๓๖) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๓๔) พ.ศ. ๒๕๔๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติยกเว้นอากรแสตมป์ให้แก่กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์เพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน กองทุนรวมเพื่อแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิเรียกร้องที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงินซึ่งได้รับความเสียหายจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์แล้ว สมควรยกเลิกการยกเว้นอากรแสตมป์ของกองทุนรวมดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ถ้าเอาแต่มองสิ่งที่เราขาด
และเมื่อไรจะเห็นสิ่งที่เรามี...

บางครั้ง...เรามองหา “สิ่งที่ขาด”
จนพลาด “สิ่งที่มี”
และบางครั้งก็เฝ้าหา “สิ่งที่ดี”
จนทำให้ “สิ่งที่มี”
นั้นหายไป !

สหภาพยุโรป (European Union)

ข้อมูลทั่วไป

รัฐสมาชิก ประเทศในทวีปยุโรป 28 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักร ไชปรัส เช็ก เอสโตเนีย ฮังการี ลัตเวีย มอลตา โปแลนด์ โอลิเวีย สโลวาเกีย ลิทัวเนีย โรมาเนีย บัลแกเรีย และโครเอเชีย

ปัจจุบันมีประเทศสมัครเข้าเป็นสมาชิก 2 ประเทศคือ มาซิโดเนียและตุรกี ส่วนประเทศแถบคาบสมุทรบอลข่านตะวันตกเช่น แอลเบเนีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา มอนเตเนโกรและเซอร์เบีย ถูกจัดให้เป็นประเทศที่สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ คอซอวอเองก็ได้สถานะนี้เช่นเดียวกัน

พื้นที่	4.325 ล้านตารางกิโลเมตร (8.4 เท่าของไทย)
ประชากร	508.2 ล้านคน (ค.ศ. 2015)
ภาษา	ภาษาทางการ 23 ภาษา
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	กรุงบรัสเซลส์ (Brussels) ประเทศเบลเยียม
สกุลเงิน	ยูโร (เขตยูโร หรือ Eurozone คือ ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่ใช้เงินสกุลยูโรมี 17 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สโลวีเนีย ไชปรัส มอลตา สโลวาเกีย และเอสโตเนีย)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP at current price, PPPs)	18.12 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ค.ศ. 2014)
อัตราการจ้างงาน	เพิ่มอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 66.6 ในปี ค.ศ. 2000 เป็นร้อยละ 70.3 ในปี ค.ศ. 2008 และลดลงเหลือร้อยละ 68.6 ในปี ค.ศ. 2011 เมื่อเจอวิกฤติเศรษฐกิจ
อัตราการว่างงาน	ร้อยละ 9.6 (เมษายน 2015)
คู่ค้าสำคัญ	สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ ตุรกี ญี่ปุ่น อินเดีย บราซิล

สินค้านำเข้าสำคัญ	น้ำมันปิโตรเลียม/น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อุปกรณ์โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำนักงาน
สินค้าส่งออกสำคัญ	ยานยนต์ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์อุตสาหกรรมและไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์
ทรัพยากรสำคัญ	แร่เหล็ก ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียม ถ่านหิน ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี ยูเรเนียม
วันก่อตั้ง (Europe Day)	9 พฤษภาคม ค.ศ. 1950
ประธานคณะมนตรียุโรป	นายโดนัลด์ ทัสค์ (Donald Tusk) (โปแลนด์)
ประธานสภายุโรป	นายมาร์ติน ชูลส์ (Martin Schulz) พรรค Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats (S&D) (เยอรมนี)
ประธานคณะกรรมการยุโรป	นายฌอง-โคลด ยุงเคอร์ (Jean-Claude Juncker) (ลักเซมเบิร์ก)
ผู้แทนระดับสูงของ EU ด้านการต่างประเทศ และนโยบายความมั่นคง	นางเฟเดอริกา โมเกรินี (Federica Mogherini) (อิตาลี)
ประธานสหภาพยุโรป หมุนเวียน (ม.ค. – มิ.ย. 2016)	นายมาร์ค รุทเทอ (Mark Rutte) นายกรัฐมนตรีเนเธอร์แลนด์

การปกครอง

แม้สหภาพยุโรปจะเป็นการรวมกลุ่มของรัฐหรือเป็นองค์การระหว่างประเทศ แต่โครงสร้างของสหภาพยุโรปนั้นมีลักษณะ “เหนือชาติ” (supranational trait) อย่างชัดเจน ที่กล่าวเช่นนั้นเพราะบรรดารัฐสมาชิกไม่เพียงรวมตัวกันเท่านั้น หากยังร่วมสร้างบรรดาสถาบันหรือหน่วยงานภายใน ซึ่งมีอำนาจเหนือรัฐสมาชิกรัฐใดรัฐหนึ่งโดยเฉพาะ อันประกอบไปด้วย คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรป สภายุโรป และคณะมนตรียุโรป

สหภาพยุโรปมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นภายหลังสนธิสัญญาลิสบอนมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ. 2009 ซึ่งทำให้สหภาพยุโรปมีสถานะทางกฎหมายอย่างสมบูรณ์ สามารถจัดทำความตกลงกับต่างประเทศ เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ และเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศได้

สถาบันหลักของสหภาพยุโรป

คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union)

สมาชิกคณะมนตรี ประกอบด้วยรัฐมนตรี หรือผู้แทนรัฐบาลจากทุกประเทศสมาชิก ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเรื่องนั้นๆ เข้าร่วม รวมทั้งสิ้น 28 คน เช่น การต่างประเทศ เกษตรกรรม คมนาคม เศรษฐกิจและการเงิน และพลังงาน เป็นต้น หากเป็นการประชุมตัดสินใจประเด็นสำคัญๆ ก็จะเป็นการประชุมในระดับประมุขของประเทศ โดยจะมีการประชุมสุดยอดสี่ครั้งต่อปีเพื่อกำหนดทิศทางนโยบายของสหภาพยุโรป แต่ละประเทศจะมีเสียงโหวตแตกต่างกันตามสัดส่วนจำนวนประชากร การตัดสินใจส่วนใหญ่ใช้แบบเสียงข้างมาก ในขณะที่ประเด็นสำคัญจะใช้ระบบการโหวตแบบเอกฉันท์

คณะมนตรีถือเป็นองค์กรหลักในด้านนิติบัญญัติและการตัดสินใจชี้ขาดของสหภาพยุโรป มีหน้าที่พิจารณาร่างกฎระเบียบของ EU และอนุมัติงบประมาณร่วมกับสภายุโรป) โดยจะประสานงานกับรัฐสภาในการพิจารณาร่างกฎหมายดังได้กล่าวแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นผู้รับผิดชอบด้านนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกัน (CFSP : Common Foreign and Security Policy) รวมถึงภารกิจเกี่ยวกับการเปิดเสรีสินค้า บริการ เงินทุน รวมถึงประชาชน ตลอดจนกำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการสิทธิการยุโรป และประสานงานเรื่องอื่นๆ ระหว่างประเทศสมาชิก EU ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก EU จะผลัดกันทำหน้าที่เป็นประธานคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป วาระ 6 เดือน โดยจะทำหน้าที่ประธานในการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิก EU ในสาขาต่างๆ ยกเว้นในด้านการต่างประเทศซึ่งสนธิสัญญาสิทธิสนธิสัญญาสิทธิกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้แทนระดับสูงของ EU ด้านการต่างประเทศและนโยบายด้านความมั่นคง

คณะกรรมการสิทธิการยุโรป (European Commission)

คณะกรรมการเป็นตัวแทนและปกป้องผลประโยชน์ของสหภาพยุโรป โดยเป็นอิสระจากรัฐบาลของแต่ละชาติ คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการ 28 คนจากแต่ละประเทศสมาชิกตามความเชี่ยวชาญโดยจะทำงานร่วมกับข้าราชการราว 24,000 คน มีสำนักงานอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม ประธานคณะกรรมการจะได้รับการเลือกจากรัฐบาลของประเทศสมาชิกและจะต้องได้รับการรับรองจากสภา ส่วนกรรมการคนอื่น ๆ จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐสมาชิกและต้องได้รับการรับรองจากสภาเช่นกัน มีวาระคราวละ 5 ปี และได้รับการแต่งตั้งโดยคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป โดยความเห็นชอบของสภายุโรป (ซึ่งมีอำนาจลงมติไม่รับรองคณะผู้บริหารคณะกรรมการยุโรปทั้งคณะ แต่ไม่มีอำนาจที่จะเลือกไม่รับรองกรรมการเป็นรายบุคคล) ประธานคณะกรรมการคนปัจจุบันคือ นายไฮเซ มานูเอล ดูรา บาร์โรโซ (José Manuel Durao Barroso)

ภารกิจหลักของคณะกรรมการคือการเสนอร่างกฎหมาย นอกจากนั้นยังดูแลการบริหารงบประมาณของสหภาพยุโรป กรรมการแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบคนละด้าน แต่ละคนมีเจ้าหน้าที่และองค์กรย่อยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของตน เปรียบเทียบได้ว่ากรรมการแต่ละคนคือรัฐมนตรีซึ่งต้องดูแลกระทรวง ทบวง กรมของตนนั่นเอง คณะผู้บริหารชุดปัจจุบันมีวาระการดำรงตำแหน่งระหว่างปี ค.ศ. 2014 – 2019

หน้าที่หลักของคณะกรรมการสิทธิการยุโรป

1. ริเริ่มร่างกฎหมายและเสนอให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป และสภายุโรป (ในกรณีส่วนใหญ่) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่ประเทศสมาชิก EU และ/หรือสถาบันของ EU ที่เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติ
2. ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารของ EU มีหน้าที่ในการนำกฎหมาย การจัดสรรงบประมาณ และนโยบายระดับ EU ไปปฏิบัติ
3. พิทักษ์รักษาสันติสัญญาต่างๆ และทำงานร่วมกับศาลยุติธรรมยุโรป ในการดูแลให้กฎหมาย EU ถูกนำไปใช้อย่างเหมาะสม
4. เป็นตัวแทนของ EU ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และทำหน้าที่ในการเจรจาต่อรองข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจาในเรื่องการค้าและความร่วมมือระหว่างกัน

สภายุโรป (European Parliament)

สมาชิกสภายุโรปได้รับเลือกตั้งโดยตรงทุกๆ 5 ปีจากแต่ละประเทศสมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิก 732 คนจาก 27 ประเทศ โดยในจำนวนนี้เป็นผู้หญิงเกือบหนึ่งในสาม (222 คน) แม้สมาชิกแต่ละคนจะมาจากรัฐสมาชิก แต่การจัดกลุ่มภายในรัฐสภานั้นไม่ได้แบ่งตามสัญชาติ แต่แบ่งโดยทิศทางของพรรคการเมือง

กลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ พรรคประชาชนยุโรป (European's People Party) และพรรคประชาธิปไตยยุโรป (European Democrats) ตามมาด้วยกลุ่มสังคมนิยมเสรีนิยม และอนุรักษนิยมชาตินิยม (กรีน) ที่ทำการสภายุโรปตั้งอยู่ในสองเมืองคือ สตราซบูร์ (Strasbourg) ประเทศฝรั่งเศส และบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม โดยประธานสภาคนปัจจุบันคือ Hans Gert Pottering ชาวเยอรมัน

ภารกิจหลักของสภายุโรปจะเป็นการร่วมตัดสินใจกับคณะมนตรีในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การพิจารณาร่างกฎหมายของสหภาพซึ่งริเริ่มโดยคณะกรรมการ การอนุมัติงบประมาณของสหภาพยุโรป ให้การรับรองความตกลงระหว่างประเทศของสหภาพยุโรปกับประเทศนอกกลุ่ม และที่สำคัญที่สุดคือ การให้การรับรองผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการการยุโรป

สนธิสัญญาลิสบอนได้เพิ่มอำนาจให้กับสภายุโรปในการพิจารณารับรองร่างกฎระเบียบของ EU เพิ่มขึ้นกว่า 50 สาขา ภายใต้ 'co-decision procedure' ทำให้สภายุโรปมีบทบาทเท่าเทียมกับคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปในการพิจารณารับรองกฎระเบียบของ EU ซึ่งครอบคลุมถึงความตกลงระหว่าง EU กับประเทศที่สาม อาทิ ความตกลงเขตการค้าเสรี กรอบความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนและความร่วมมือ (Partnership and Cooperation Agreement-PCA)

หน้าที่หลักของสภายุโรป

1. พิจารณาและรับรองกฎระเบียบของสหภาพยุโรปในสาขาที่ได้รับมอบหมายอำนาจตามที่ระบุในสนธิสัญญาลิสบอน โดยใช้อำนาจร่วมกับคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป
2. อนุมัติงบประมาณของสหภาพยุโรป
3. ตรวจสอบการทำงานของสถาบันต่างๆ ในสหภาพยุโรปตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการไต่สวน
4. ให้ความเห็นชอบข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การรับสมาชิกใหม่ และความตกลงด้านการค้าหรือการมีความสัมพันธ์ในเชิงการรวมกลุ่มระหว่างสหภาพ ยุโรปกับประเทศที่สาม

คณะมนตรียุโรป (European Council)

นอกจากทั้ง 3 สถาบันข้างต้นแล้ว ยังมีคณะมนตรียุโรป (European Council) ซึ่งเป็นเวทีการประชุมของประมุขแห่งรัฐ/ผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิก EU โดยมีการประชุมคณะมนตรียุโรปอย่างเป็นทางการ ปีละ 4 ครั้ง (ประธานคณะกรรมการการยุโรปเข้าร่วมการประชุมด้วยทุกครั้ง) โดยผู้นำ EU จะร่วมกันตัดสินใจในประเด็นด้านนโยบายที่สำคัญต่อ EU และแม้ว่าผลการประชุมของคณะมนตรียุโรปจะไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย แต่ก็มีส่วนสำคัญอย่างมากในการกำหนดทิศทางและนโยบายทั้งกิจการภายใน EU และนโยบายต่างประเทศของ EU และเป็นกรอบปฏิบัติให้กับสถาบันอื่นๆ ของ EU

สนธิสัญญาลิสบอนได้ให้สถานะทางกฎหมายแก่คณะมนตรียุโรป และมีการสร้างตำแหน่งใหม่คือ ประธานคณะมนตรียุโรป (President of the European Council) ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปีครึ่ง และไม่เกิน 2 สมัย

ปัจจุบัน นายโดนัลด์ ทัสค์ (Donald Tusk) ได้รับการเลือกตั้งโดยฉันทามติจากรัฐสมาชิก EU ทั้ง 28 ประเทศให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

หน้าที่หลักของประธานคณะมนตรียุโรป มีดังนี้

- ทำหน้าที่ประธานในการประชุมคณะมนตรียุโรป (ที่ประชุมประมุขแห่งรัฐ/ผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิก EU)
- ทำหน้าที่ผู้แทน EU ในระดับประมุขแห่งรัฐ/ผู้นำรัฐบาลในด้านนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง อาทิ ในการประชุมผู้นำระหว่าง EU กับประเทศอื่นๆ
- ทำหน้าที่ประธานในการประชุมผู้นำประเทศสมาชิกในเขตยูโร (Euro Summit)

สนธิสัญญาลิสบอน (Treaty of Lisbon)

มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ. 2009

สาระสำคัญของสนธิสัญญา

1) เป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐสมาชิก EU ที่ให้ความเห็นชอบในการสละอำนาจอธิปไตยบางส่วนให้แก่ความร่วมมือเหนือชาติ (supranational cooperation) โดยมาตรา 3 ของสนธิสัญญาระบุว่า EU มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (exclusive competences) ในเรื่อง

- สหภาพศุลกากร (customs union)
- การออกกฎระเบียบด้านการแข่งขัน (competition rules) ที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่ของตลาดภายใน
- นโยบายด้านการเงิน (monetary policy) สำหรับรัฐสมาชิก EU ที่ใช้สกุลเงินยูโร
- การอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางทะเล (marine biological resources) ภายใต้นโยบายร่วมด้านประมง และ

- นโยบายการค้าร่วม (common commercial policy)

2) สนธิสัญญาฯ กำหนดให้สร้างตำแหน่งผู้บริหารขึ้นใหม่ 2 ตำแหน่ง คือ

- ประธานคณะมนตรียุโรป (President of the European Council) (เทียบเท่าผู้นำรัฐบาล/ประมุขแห่งรัฐ)
- ผู้แทนระดับสูงของสหภาพยุโรปด้านการต่างประเทศและนโยบายความมั่นคง (EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy) (เทียบเท่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ EU) มีหน้าที่
 - ดูแลเรื่องนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงที่มาจากการตัดสินใจร่วมกันของประเทศสมาชิก และเป็นประธานในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิก EU (แทนระบบประเทศสมาชิกผลักดันกันเป็นประธาน วาระละ 6 เดือน)

● ดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการสิทธิยุโรปอีกตำแหน่ง โดยกำกับดูแลงานภายในคณะกรรมการสิทธิยุโรปที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ยกเว้นการค้าระหว่างประเทศ การขยายสมาชิกภาพของ EU และการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งทำให้บุคคลที่รับหน้าที่นี้มีอำนาจหน้าที่ทั้งในคณะกรรมการสิทธิยุโรป และคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป Baroness Catherine Ashton (สัญชาติบริติช) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้แทนระดับสูงของ EU ด้านการต่างประเทศฯ เป็นคนแรก

ประเทศสมาชิก EU ยังคงมีอำนาจในการดำเนินนโยบายต่างประเทศและนโยบายด้านการทหาร/ความมั่นคงเช่นเดิม โดยการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลทั้งพลเรือนและทหารแก่ EU เพื่อดำเนินการด้านการป้องกันและความปลอดภัยร่วม (Common Security and Defense operations) ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละประเทศสมาชิก

3) สนธิสัญญา Lisbon กำหนดให้มีการจัดตั้ง European External Action Service (EEAS) เพื่อทำหน้าที่เป็น “กระทรวงการต่างประเทศ” ของ EU โดยมีการคัดสรรบุคลากรจากกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกและสถาบันอื่นๆ ของ EU มาปฏิบัติราชการเพื่อสนับสนุนการทำงานของผู้แทนระดับสูงของ EU ด้านการต่างประเทศ

EEAS เริ่มปฏิบัติการเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2011 โดยขึ้นตรงต่อ Baroness Ashton และดำเนินงานเป็นอิสระจากคณะกรรมการยุโรปและคณะมนตรียุโรป สำนักงานใหญ่ ณ กรุงบรัสเซลส์

การจัดตั้ง EEAS ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อเรียกของสำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรป เป็นสำนักงานคณะผู้แทน EU โดยอยู่ภายใต้สังกัด EEAS เอกอัครราชทูตและหัวหน้าคณะผู้แทน EU ทำหน้าที่เป็นผู้แทน EU ในการดำเนินนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคงกับประเทศที่สาม

อำนาจหน้าที่ของ EEAS

- ทำหน้าที่เป็นกระทรวงการต่างประเทศของ EU ในด้านนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

- รับผิดชอบในเรื่องการยุติความขัดแย้งระหว่างประเทศและการสร้างสันติภาพ

ส่วนคณะกรรมการยุโรปรับผิดชอบงานด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาพลังงาน การขยายสมาชิกภาพของ EU และการค้าระหว่างประเทศ

EEAS ภายใต้การนำของ Baroness Ashton ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านของ EU และความสัมพันธ์กับประเทศที่ EU มองว่ามีศักยภาพในการเมืองและเศรษฐกิจ อาทิ บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน แอฟริกาใต้ และสาธารณรัฐเกาหลี โดย EU กำหนดให้ประเทศเหล่านี้เป็น “หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์” (strategic partners) นอกจากนี้ Baroness Ashton มีความสนใจจะขยายความร่วมมือกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในกรอบ ASEAN และ ASEAN Regional Forum (ARF)

4) สนธิสัญญา Lisbon เป็นสนธิสัญญาระดับแรกที่ทำให้พื้นฐานทางกฎหมายแก่ EU ในการดำเนินการด้านความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยมีการระบุอย่างชัดเจนว่า การลดและขจัดความยากจนในประเทศที่สามเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของนโยบายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของ EU อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายนี้ยังขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแต่ละประเทศสมาชิก EU เนื่องจากไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

5) สนธิสัญญา Lisbon ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยกำหนดว่า เป้าหมายหนึ่งของ EU ได้แก่ การพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของการปกป้องและพัฒนาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ประการหนึ่งภายใต้กรอบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของ EU นอกจากนี้ สนธิสัญญา Lisbon ยังระบุว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายหนึ่งของ EU ในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศที่สาม

6) สนธิสัญญา Lisbon ได้กำหนดให้สภายุโรปมีบทบาทมากขึ้นเนื่องจากได้รับอำนาจมากขึ้นในการร่วมพิจารณาร่างกฎหมายของ EU เกือบทั้งหมด (ในกระบวนการ co-decision ร่วมกับคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป) เช่น เกษตรกรรม พลังงาน ความมั่นคง การตรวจคนเข้าเมือง ยุติธรรม มหาดไทย และสาธารณสุข สนธิสัญญา Lisbon ยังกำหนดให้สภายุโรปต้องหารือกับรัฐสภาของประเทศสมาชิก เกี่ยวกับร่างกฎหมาย ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมาย ซึ่งจะทำให้การทำงานของ EU มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น และในขณะเดียวกัน จะมีความคาดหวังจากสภายุโรปสูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ มีการเพิ่มจำนวนสมาชิกสภายุโรปจากเดิมจำนวน 736 คน เป็นจำนวนไม่เกิน 750 คน โดยแต่ละประเทศสมาชิกจะมีสมาชิกสภายุโรปได้สูงสุดไม่เกิน 96 คน

ความสัมพันธ์ไทย – สหภาพยุโรป

ความสัมพันธ์ไทย – สหภาพยุโรป ภาพรวม

- ไทยให้ความสำคัญกับ EU เนื่องจากเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและเป็นตลาดขนาดใหญ่ ด้วยจำนวนประชากรประมาณ 500 ล้านคน มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศปีละประมาณ 16,000 พันล้านยูโร และเป็นภูมิภาคที่มีอำนาจซื้อสูงที่สุดในโลก EU จึงเป็นยักษ์ใหญ่ในเวทีการค้าโลกที่มีอำนาจต่อรองสูงและมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้นำด้านกฎระเบียบและนโยบายด้านการค้าและที่มีใช้การค้าที่สำคัญของโลก (Global Standards Setter)

- สหภาพ ยุโรปให้ความสำคัญต่อไทยว่าเป็นหุ้นส่วนสำคัญของสหภาพยุโรปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในมิติการเมืองและความมั่นคง โดยไทยมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งในกรอบอื่นๆ เช่น อาเซียน-สหภาพยุโรป (ASEAN-EU) และในกรอบ ARF (ASEAN Regional Forum)

ยุทธศาสตร์ไทยต่อ EU คือ การเน้นว่าไทยยึดมั่นในคุณค่าประชาธิปไตยและระบบการค้าเสรีเช่นเดียวกับ EU เพื่อให้ EU มีความเชื่อมั่นในเสถียรภาพและความต่อเนื่องของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของไทยและเพื่อให้เห็น ไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยในการขยายการค้า การลงทุนการท่องเที่ยว และการรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก EU และเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว

ข้อมูล : ข้อมูล EU สำนักงานที่ปรึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

เข้าถึงข้อมูลได้จาก : <http://www.thaiscience.eu/guidelines-policies.php>

วันเข้าพรรษา

วันเข้าพรรษา เป็นวันสำคัญในพุทธศาสนาวันหนึ่ง ที่พระสงฆ์อธิษฐานว่าจะพักประจำอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ตลอดระยะเวลาฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา 3 เดือน ตามที่พระธรรมวินัยบัญญัติไว้ โดยไม่ไปค้างแรมที่อื่น หรือที่เรียกติดปากกันโดยทั่วไปว่า จำพรรษา (“พรรษา” แปลว่า ฤดูฝน, “จำ” แปลว่า อยู่) พิธีเข้าพรรษานี้ถือเป็น ศาสนพิธีสำหรับพระภิกษุโดยตรง ละเว้นไม่ได้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม เริ่มนับตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี และสิ้นสุดลงในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หรือวันออกพรรษา

● ประวัติวันเข้าพรรษา

ในสมัยพุทธกาลนั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงบัญญัติพระวินัยให้พระสงฆ์สาวกอยู่ประจำพรรษา เหล่าภิกษุสงฆ์จึงต่างพากันออกเดินทางเผยแผ่พระพุทธศาสนาในที่ต่างๆ โดยไม่ย่อท้อทั้งในฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ต่อมาชาวบ้านได้พากันติเตียนว่า พวกสมณะไม่ยอมหยุดพักสักวันแม้ในฤดูฝน ในขณะที่นักบวชในศาสนาอื่น พากันหยุดเดินทางในช่วงฤดูฝน การที่พระภิกษุสงฆ์จาริกไปในที่ต่างๆ แม้ในฤดูฝน อาจเหยียบย่ำข้าวกล้าของชาวบ้านได้รับความเสียหาย หรืออาจไปเหยียบย่ำโคนสัตว์เล็กสัตว์น้อยที่ออกหากินจนถึงแก่ความตาย เมื่อพระพุทธเจ้าทราบเรื่อง จึงได้วางระเบียบให้ภิกษุประจำอยู่ที่วัดเป็นเวลา 3 เดือน พระสงฆ์ที่เข้าจำพรรษาแล้วจะไปค้างแรมที่อื่นไม่ได้ แต่ถ้าหากเดินทางออกไปแล้วและไม่สามารถกลับมาในเวลาที่กำหนด คือก่อนรุ่งสาง ก็จะถือว่าพระภิกษุนั้น “ขาดพรรษา”

แต่หากมีกรณีจำเป็นบางอย่าง พระภิกษุผู้จำพรรษาก็สามารถไปค้างที่อื่นได้ โดยไม่ถือว่า เป็นการขาดพรรษา แต่ก็ต้องกลับมาภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน ก็คือ

1. การไปรักษาพยาบาลภิกษุ หรือบิดามารดาที่เจ็บป่วย
2. การไปรับภิกษุสามเณรที่อยากจะสึกมิให้สึกได้
3. การไปเพื่อกิจธุระของคณะสงฆ์ เช่น การไปหาอุปัชฌาย์มาซ่อมกุฏิที่ชำรุด
4. หากทนายนิมนต์ไปทำบุญ ก็ไปฉลองศรัทธาในการบำเพ็ญกุศลของเขาได้

● ประเภทของการเข้าพรรษา

การเข้าพรรษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ปุริมพรรษา (เขียนอีกอย่างว่า บูริมพรรษา) คือ การเข้าพรรษาแรก เริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 (สำหรับปีอธิกมาส คือ มีเดือน 8 สองหน จะเริ่มในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 หลัง) จนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หลังจากออกพรรษาแล้ว พระที่อยู่จำพรรษาครบ 3 เดือน ก็มีสิทธิที่จะรับกฐินซึ่งมีช่วงเวลาเพียงหนึ่งเดือน นับตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

2. ปัจฉิมพรรษา คือ การเข้าพรรษาหลัง ใช้ในกรณีที่พระภิกษุต้องเดินทางไกลหรือมีเหตุสุดวิสัย ทำให้กลับมาเข้าพรรษาแรกในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ไม่ทัน ต้องรอไปเข้าพรรษาหลัง คือวันแรม 1 ค่ำ เดือน 9 แล้วจะไปออกพรรษาในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ซึ่งเป็นวันหมดเขตทอดกฐินพอดี ดังนั้นพระภิกษุที่เข้าปัจฉิมพรรษาจึงไม่มีโอกาสได้รับกฐิน แต่ก็ได้พรรษาเช่นเดียวกับพระที่เข้าปุริมพรรษาเหมือนกัน

● เครื่องอัฐบริขารของภิกษุระหว่างการจำพรรษา

โดยปกติเครื่องใช้สอยของพระภิกษุตามพุทธบัญญัติให้มีประจำตัวนั้น มีเพียง อัฐบริขาร ซึ่งได้แก่ สบง จีวร สังฆาฏิ เข็ม บาตร รัดประคด หม้อกรองน้ำ และมีดโกน แต่ช่วงหน้าฝนของการจำพรรษาในสมัยก่อนนั้นกว่าพระสงฆ์จะหาที่พักแรมได้ บางครั้งก็ถูกฝนเปียกปอนชาวบ้านผู้ใจบุญจึงถวาย “ผ้าจำนำพรรษา” หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ผ้าอาบน้ำฝน เพื่อให้พระสงฆ์ได้ผลัดเปลี่ยนและยังถวายของจำเป็นแก่กิจประจำวันเป็นพิเศษในช่วงเข้าพรรษา จนเป็นประเพณีทำบุญสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

● การปฏิบัติตนในวันเข้าพรรษา

แม้การเข้าพรรษาจะเป็นเรื่องของภิกษุ แต่พุทธศาสนิกชนก็ถือเป็นโอกาสดีที่จะได้ทำบุญรักษาศีล และชำระจิตใจให้ผ่องใส ในวันนี้หรือก่อนวันหนึ่งวัน พุทธศาสนิกชนมักจะจัดเครื่องสักการะ เช่น ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องใช้ เช่น สบู่ ยาสีฟัน เป็นต้น มาถวายพระภิกษุ สามเณรที่ตนเคารพนับถือ หรือมีการช่วยพระทำความสะอาดเสนาสนะ ซ่อมแซมกุฏิวิหารและอื่นๆ พอถึงวันเข้าพรรษาก็จะไปร่วมทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรมและรักษาอุโบสถศีลกันที่วัด บางคนอาจตั้งใจงดเว้นอบายมุขต่างๆ เป็นกรณีพิเศษ เช่น งดเสพสุรา งดฆ่าสัตว์ เป็นต้น

มีประเพณีที่สำคัญและสืบทอดกันเรื่อยมา ก็คือ ประเพณีหล่อเทียนพรรษา สำหรับให้พระภิกษุและพุทธศาสนิกชนทั่วไปได้จุดบูชาพระประธานในโบสถ์ซึ่งเทียนพรรษาสามารถอยู่ได้ตลอด 3 เดือน และเป็นกุศlothานอย่างหนึ่งในการให้ทานด้วยแสงสว่าง อีกทั้งมีการ “ประกวดเทียนพรรษา” ของแต่ละจังหวัด โดยจัดเป็นขบวนแห่ทั้งทางบกและทางน้ำ

● กิจกรรมต่างๆ ที่ควรปฏิบัติในวันเข้าพรรษา

1. ร่วมกิจกรรมทำเทียนจำนำพรรษา
2. ร่วมกิจกรรมถวายเป็นน้ำฝน และจุดปัจจัย แก่ภิกษุสามเณร
3. ร่วมทำบุญ ตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนา รักษาศุภศีล
4. อธิษฐาน งดเว้นอบายมุขต่างๆ
5. อยู่กับครอบครัว

ข้อมูล : “วันเข้าพรรษา” กระทรวงวัฒนธรรม เข้าถึงได้จาก : http://province.m-culture.go.th/chachoengsao/new/index.php?option=com_content&view=article&id=166&Itemid=87

ข้อมูลภาพ : เข้าพรรษา เข้าถึงได้จาก : <http://www.tlcthai.com/education/history-of-thailand/4495.html>

มหัศจรรย์...น้ำมะพร้าวอ่อน

“มะพร้าว เป็นพืชยืนต้นชนิดหนึ่ง อยู่ในตระกูลปาล์ม เป็นพืชซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ในหลายทาง เช่น น้ำและเนื้อมะพร้าวอ่อนใช้รับประทาน เนื้อในผลแก่นำไปขูดและคั้นทำกะทิ กะล่านำไปประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ เช่น กระบวย โคมไฟ ฯลฯ นอกจากนี้มะพร้าวจัดเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง ตามตำราพรหมชาติฉบับหลวง ได้กำหนดให้ปลูกมะพร้าวไว้ทางทิศตะวันออกของบ้าน เพื่อความเป็นสิริมงคล”

มะพร้าว เป็นพืชยืนต้น ใบมีลักษณะเป็นใบประกอบแบบขนนก ผลประกอบด้วยเอพิคาร์ป (epicarp) คือเปลือกนอก ถัดไปข้างในจะเป็นมีโซคาร์ป (mesocarp) หรือใยมะพร้าว ถัดไปข้างในเป็นส่วนเอนโดคาร์ป (endocarp) หรือกะลามะพร้าว ซึ่งจะมีรูสีกัลอยู่ 3 รู สำหรับอก ถัดจากส่วนเอนโดคาร์ปเข้าไปจะเป็นส่วนเอนโดสเปิร์ม หรือที่เรียกว่าเนื้อมะพร้าว ภายในมะพร้าวจะมีน้ำมะพร้าว ซึ่งเมื่อมะพร้าวแก่ เอนโดสเปิร์มก็จะดูดเอาน้ำมะพร้าวไปหมด ขณะที่มะพร้าวยังอ่อน ชั้นเอนโดสเปิร์ม (เนื้อมะพร้าว) ภายในผลมีลักษณะบางและอ่อนนุ่ม ภายในมีน้ำมะพร้าว ซึ่งในระยะนี้เรามักสอยเอามะพร้าวลงมารับประทานน้ำและเนื้อเมื่อมะพร้าวแก่ ซึ่งสังเกตได้จากการที่เปลือกนอกเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ชั้นเอนโดสเปิร์มก็จะหนาและแข็งขึ้น จนในที่สุดมะพร้าวก็นั่นลงจากต้น

● ประโยชน์ของน้ำมะพร้าว

น้ำมะพร้าวเรียกว่าสารพัดประโยชน์เลย ในประเทศอินเดียถ้าเป็นหมอทางอายุรเวชถ้าหาอะไรไม่ได้ เขาบอกน้ำมะพร้าวไว้ก่อนแล้วถ้าเป็นภูมิปัญญาไทย ถ้าเป็นคนอิสลามแถวทางใต้เขาบอกว่าเกิดป่วยดื่มน้ำมะพร้าวเพื่อขับได้เลย ซึ่งเท่าที่สังเกตมาก็คือว่าปกติจะดื่มตอนกลางคืน ก็พบว่าเราจะปัสสาวะบ่อยมันไปออกฤทธิ์ที่ไตแล้วทำหน้าที่ในการขับพวกสารพิษออกมาได้ หรืออย่างชาวบ้านเวลาที่เขาฟันยาฆ่าแมลงในสวนพอพ้นเสร็จเขาก็จะดื่มน้ำมะพร้าวประมาณซัก 2 ลูก ก็คือเป็นฤทธิ์ในการขับพวกน้ำปัสสาวะใช้พวกขับสารพิษหรือเวลาที่เราป่วย

น้ำมะพร้าวอ่อนเป็นที่รู้จักกันดีในนามของน้ำเกลือแร่จากธรรมชาติ (mineral water) และถูกใช้เป็นเครื่องดื่มเพื่อความสดชื่นนั้น เป็นมะพร้าวที่มีอายุประมาณหนึ่งเดือน มีน้ำบรรจุอยู่ในผลประมาณ

90% ซึ่งมีปริมาณของน้ำต่อผลอยู่ในช่วง 400 - 465 ซีซี ซึ่งเมื่อดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนหนึ่งผลจะทำให้ร่างกายได้รับปริมาณของวิตามินบีและวิตามินซีที่พอเพียงกับความต้องการของร่างกายต่อวันได้โดยไม่ต้องเพิ่มจากแหล่งอื่นซึ่งปริมาณของวิตามินเหล่านี้ได้แก่ niacin, pantothenic acid, biotin, riboflavin, folic acid, thiamin pyridoxine และยังมีเกลือแร่ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญเช่น sodium, potassium, calcium, magnesium, iron, copper, phosphorus, อันให้ประโยชน์ต่อร่างกายเป็นอย่างดี

เนื่องจากน้ำมะพร้าวมีปริมาณเกลือแร่ที่จำเป็นสูงประกอบด้วยโพแทสเซียม รวมทั้งมีคุณสมบัติช่วยบรรเทาความอ่อนเพลียเนื่องจาก อาการท้องเสียหรือท้องร่วงได้ จึงจัดเป็น “สปอร์ต ดริงค์” สามารถดื่มหลังการสูญเสียเหงื่อจากการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย และยังมีคุณสมบัติ ปลดเชื้อโรค เป็นสารละลายไอโซโทนิค (สารละลายที่มีความเข้มข้นเท่ากับภายในเซลล์) สามารถลดอาการชาตน้ำได้ดี ลดอาการเมาหลังดื่มแอลกอฮอล์

- การดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนเป็นประจำยัง ช่วยสมานแผล ทำให้แผลหายเร็วขึ้นกว่าปกติ และไม่ทิ้งรอยแผลเป็น เนื่องจากกระตุ้นการเจริญเติบโตและแบ่งเซลล์ได้ดี

- มีผลช่วยชะลอการเกิดโรคอัลไซเมอร์หรือความจำเสื่อมในสตรีวัยทอง

- ยังมีฤทธิ์ขับปัสสาวะ ขับของเสียหรือสารพิษออกจากร่างกายจึงช่วย ให้ผิวพรรณ ผ่องใส

- สำหรับสตรีวัยทอง หรือกำลังเข้าสู่วัยทอง ควรดื่มน้ำมะพร้าวอ่อน สัปดาห์ละ 2-3 ลูก จะช่วยให้ฮอร์โมนเอสโตรเจนในร่างกายสมดุล ทำให้แก่ช้าลง และไม่ต้องทานฮอร์โมนเสริม

ไฟโตเอสโตรเจน (Phyto-estrogen) เป็นทางเลือกที่ปลอดภัยกว่า เพราะมีโครงสร้างคล้ายคลึงกับเอสโตรเจนในคนแต่ฤทธิ์อ่อนกว่า มีหน้าที่เข้าไปจับกับตัวรับเอสโตรเจนที่เซลล์และหยุดยั้งปฏิกิริยาของเซลล์ที่มีต่อฮอร์โมนที่รุนแรงกว่าตัวมัน เป็นผลให้ทำหน้าที่เป็นตัวยับยั้งเอสโตรเจน เพื่อไม่ให้ร่างกายผลิตมากเกินไปได้ และการทำงานของไฟโตเอสโตรเจนนี้จะปรับไปตามระดับเอสโตรเจน ที่คนเรามีอยู่ในร่างกาย ซึ่งหากอยู่ในช่วงที่ประจำเดือนมาปกติร่างกายก็จะขับออกไปได้เองกับปัสสาวะ แต่ถ้าเป็นช่วงวัยหมดประจำเดือน ร่างกายผลิตเอสโตรเจนเองได้น้อย ไฟโตเอสโตรเจนก็จะเข้าไปทำหน้าที่แทน

ดังนั้น...สตรีที่เข้าสู่วัยทองหรือกำลังจะเข้าสู่วัยทองสามารถรับประทานน้ำมะพร้าวอ่อนได้อย่างปลอดภัย ไม่ต้องกลัวเรื่องเอสโตรเจนเกิน จะเป็นผลให้เกิดมะเร็งเต้านมอีกต่อไป

● น้ำมันมะพร้าว 100 %

น้ำมันมะพร้าว อุดมไปด้วยวิตามินอีและกรดลอริก (Lauric Acid) และจะเปลี่ยนเป็นสารมาโนลอริน (Monolaurin) เมื่อบริโภค ซึ่งเป็นสารชนิดเดียวกันกับที่พบในน้ำมันมะรดา กรดลอริกเป็นไขมันอิ่มตัวสายปานกลาง (Medium Chain Fatty Acids : MC-FAs) ที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย ต่อต้านอนุมูลอิสระและเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย รวมถึงมีความสามารถในการเพิ่ม HDL ซึ่งมีผลดีต่อสุขภาพ เมื่อโดนความร้อนจะไม่เปลี่ยนสภาพเป็นไขมันทรานส์ (Trans Fats) ซึ่งเป็นไขมันชนิดเลว และจะเป็นผลร้ายต่อร่างกายน้ำมันมะพร้าวมีคุณสมบัติในการส่งเสริมสุขภาพและความงาม รวมทั้งยังนำไปใช้ในการแพทย์อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องสำอาง และสปา

● ข้อดีของน้ำมันมะพร้าวในการรักษาโรค

น้ำมันมะพร้าวมีประสิทธิภาพในการรักษาโรค เพราะมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ช่วยเฉพาะเชื้อโรคที่มีไขมันเป็นเกราะหุ้มเซลล์ น้ำมันมะพร้าวสามารถละลายเกราะไขมันที่ห่อหุ้มเซลล์ของเชื้อโรคทั้งที่เป็นแบคทีเรียและไวรัส แบคทีเรียที่มีไขมันห่อหุ้มเซลล์ที่ถูกน้ำมันมะพร้าวทำลายได้ ได้แก่ แบคทีเรียในลำไส้เล็ก แบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคอหิวาต์บาดทะยัก ปวดตามข้อ กล้ามเนื้อ ฟันผุ อาหารเป็นพิษ เยื่อหุ้มสมองอักเสบ หนองใน บาดทะยัก ฯลฯ ไวรัสที่ทำให้เกิดโรคเอดส์ คางทูม ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดใหญ่

2. ไม่ฆ่าจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ ในการใช้ยาปฏิชีวนะทั่วไปนั้น นอกจากเชื้อโรคจะตายแล้ว จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ที่ต่อต้านเชื้อรา เชื้อยีสต์ ซึ่งยาปฏิชีวนะฆ่าไม่ได้ ทำให้จุลินทรีย์พลอยตายไปหมด ทำให้เชื้อรา เชื้อยีสต์ สามารถเจริญเติบโตต่อไปและก่อให้เกิดโรคอื่นๆ ตามมา แต่น้ำมันมะพร้าว ไม่ฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์เหล่านั้น

3. ไม่เกิดการดื้อยา ยาปฏิชีวนะก่อให้เกิดการดื้อยา ทำให้ต้องใช้ยาที่แรงขึ้นเรื่อยๆ และในที่สุดก็ไม่ได้ผล แต่น้ำมันมะพร้าวฆ่าเชื้อโรคตายราบคาบ เพราะเยื่อหุ้มเซลล์ถูกทำลาย แล้วโมโนลอรินเข้าไปฆ่าที่หลัง

4. ไม่เป็นพิษต่อร่างกาย โมโนลอรินในน้ำมันแม่ สามารถฆ่าเชื้อโรคในร่างกายของทารกได้ โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายของทารกแต่อย่างใด ดังนั้น น้ำมันมะพร้าวจึงไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายของผู้ใหญ่เช่นกัน

● การเก็บรักษา

น้ำมันมะพร้าวจะเป็นไขมันที่เสื่อมสภาพเมื่ออุณหภูมิต่ำกว่า 23 องศาเซลเซียส ควรปิดภาชนะที่ใส่ให้สนิท เก็บไว้ในที่แห้งและห่างจากแสงแดด

● ข้อควรระวัง...

สำหรับวัยรุ่น ถ้าจะทานน้ำมันมะพร้าวอ่อน ไม่ควรรับประทานขณะมีประจำเดือน เพราะอาจทำให้มีไข้เนื่องจากน้ำมันมะพร้าวเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานสูงและจะทำให้ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ

ข้อมูลจาก : ประโยชน์จากน้ำมันมะพร้าว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เข้าถึงได้จาก : <http://www.stou.ac.th/>

พรมมิ สมุนไพรบำรุงความจำ

● ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

“พรมมิ” มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Bacopa monnieri* Wettst อยู่ในวงศ์ Scrophulariaceae เป็นพืชล้มลุก ลำต้นทอดนอนแผ่ไปตามพื้น มีความยาว 10–40 เซนติเมตร แตกกิ่งก้านมาก มีรากออกตามข้อใบเดี่ยว ออกตรงข้าม ไม่มีก้านใบ ใบอวบน้ำ เป็นรูปช้อนหรือรูปไข่กลับ ขอบใบเรียบหรือหยักเล็กน้อยปลายใบมน กว้าง 1–5 มิลลิเมตร ยาว 6–20 มิลลิเมตร ดอกเดี่ยว ออกจากซอกใบ ก้านดอกยาว 6–25 มิลลิเมตร เรียบ กลีบดอกติดกัน เป็นทรงระฆัง รูปปากเปิด หยักเป็น 5 กลีบ ยาว 8–10 มิลลิเมตร สีขาวหรือม่วงอ่อน กลีบเป็นรูปขอบขนานแกมไข่กลับ ปลายมนหรือเว้าตื้น เกสรตัวผู้ 4 อัน สั้น 2 ยาว 2 อยู่บนกลีบดอก ผลแห้งแตกได้รูปไข่ ขนาด 5 x 3 มิลลิเมตรโดยประมาณ

พรมมิ หรือ ผักมิ (*Bacopa monnieri*) เป็นสมุนไพรที่มีการใช้ในการแพทย์อายุรเวทของอินเดีย มีสรรพคุณบำรุงความจำ บำรุงสมอง รักษาอาการไข้ รวมทั้งมีการใช้ในตำรับยาไทยหลายตำรับ นอกจากนี้ยังมีการรับประทานเป็นผักพื้นบ้านจากการที่พรมมิมิขึ้นทั่วไปในประเทศไทย และเพาะปลูกได้ง่าย

จากผลการศึกษาวิจัยของ คณะเภสัชศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร คณะแพทยศาสตร์และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ทั้งการพิสูจน์ในชั้นหลอดทดลอง สัตว์ทดลอง และในมนุษย์ พบว่ามีประสิทธิภาพในการบำรุงความจำ โดยจากการทดลองทางคลินิกพบว่า เมื่ออาสาสมัครอายุมากกว่า 55 ปี ได้รับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารพรมมิ เป็นเวลา 2 เดือนขึ้นไป จะมีความสามารถในการเรียนรู้และมีความจำเพิ่มขึ้น

การศึกษาเปรียบเทียบผลของสารสกัดพรมมิ กับสารสกัดจากใบแปะก๊วย และยา donepezil ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และความจำของหนูแรทที่แก่ตามธรรมชาติ พบว่า หลังจากป้อนสารสกัดหรือยาติดต่อกันนาน 3 เดือน พบว่า หนูแก่ที่ได้รับสารสกัดพรมมิ (40 mg/kg) มีการเรียนรู้และความจำเกี่ยวกับสถานที่ และความสามารถในการจดจำสิ่งของได้ดีพอๆ กับหนูแก่ที่ได้รับสารสกัดจากใบแปะก๊วย (60 mg/kg) และกลุ่มที่ได้รับยา donepezil (1 mg/kg) และดีกว่าหนูแก่กลุ่มควบคุมที่ได้รับเฉพาะน้ำกลั่นอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาผลของพรมมิ ต่อการเปลี่ยนแปลงการไหลเวียนโลหิตบนผิวเปลือกสมอง ความดันโลหิต และอัตราการเต้นของหัวใจของหนูแรท เปรียบเทียบกับผลของสารสกัดแปะก๊วย (Ginkgo biloba) โดยให้สารสกัดพรมมิ (40 mg/kg BW) หรือ สารสกัดแปะก๊วย (60 mg/kg BW) ทางปาก เป็นเวลานานติดต่อกัน 2 เดือน พบว่า ทั้งสารสกัดพรมมิและสารสกัดแปะก๊วย มีผลเพิ่มการไหลเวียนโลหิตบริเวณหลอดเลือดแดงบนเยื่อหุ้มสมอง โดยมีประสิทธิภาพเท่าๆ กัน และสารสกัดพรมมิไม่มีผลทำให้ความดันโลหิตและอัตราการเต้นหัวใจของหนูแรทเปลี่ยนแปลงไป

“พรมมิ” จึงเป็นอีกหนึ่งสมุนไพรคุณภาพ ที่องค์การเภสัชกรรมนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารพรมมิ เพื่อบำรุงสมองและบำรุงความจำ ทดแทนสมุนไพรนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น แปะก๊วย และโสม ซึ่งมีราคาแพง

ข้อมูล : สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข

เข้าถึงได้จาก : <http://goodhealth.moph.go.th/blog/index.php?pid=1&user=1&news=563>

: หมอชาวบ้าน โดย รศ.ดร.กรกนก อิงคินันท์ ภาควิชาเภสัชเคมีและเภสัชเวท คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เข้าถึงได้จาก <http://health.kapook.com/view117562.html>

ทาน

“ถ้าเราให้ทานเพื่อว่า
เขาจะรักเรา...
หรือว่าหวังจะได้ไปเกิดเป็นเทวดา
ในชาติหน้า....
เป็นการให้ทานเพื่ออยู่ในวงกลม
จะวนเวียนอยู่ในวัฏฏะสงสารต่อไป
แต่ถ้าให้ทานด้วยสติปัญญาชั้นสูง
จะต้องบริจาคออกไป
เพราะ...เป็นสิ่งที่ไม่ควรยึดถือว่าเป็นของเรา”

พุทธทาส

กรมที่ดินร่วมกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

นายนายอนันต์ ชี้อาณวงศ์ อธิบดีกรมที่ดิน พร้อมผู้บริหารระดับสูงกรมที่ดิน
ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ตักบาตรพระสงฆ์ ๑๘๕ รูป ลงนาม และ จุดเทียนชัยถวายพระพร
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องแดง พระบรมมหาราชวัง และมณฑลพิธีท้องสนามหลวง
เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

ประชุมจัดหาระบบคอมพิวเตอร์

นายณรงค์ศักดิ์ โอสถนกร ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ เป็นประธานการประชุม คณะกรรมการการบริหารและจัดหาระบบคอมพิวเตอร์ของกรมที่ดิน ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมชั้น ๒ อาคาร ๖ ชั้น อาคารรังวัดและทำแผนที่

ประชุมคณะกรรมการคัดเลือกโครงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมที่ดิน

นายสุจิต จงประเสริฐ รองอธิบดีกรมที่ดิน รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ
เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกโครงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการกรมที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุม ๓ ชั้น ๓ กรมที่ดิน วันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

ถวายโฉนดที่ดินให้แก่วัดราชนัฏดารามวรวิหาร

นายมานัส นั้วสวัสดิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน พร้อมคณะ ถวายโฉนดที่ดินให้แก่วัดราชนัฏดารามวรวิหาร ตามที่วัดได้ขออนุญาตออกโฉนดที่ดิน เพื่อให้ปรากฏเป็นหลักฐานแก่ศาสนสถาน อันเกี่ยวเนื่องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นเกียรติอนุสรณ์และศักดิ์ศรีแก่ผู้สถาปนาวัด ณ พระอุโบสถวัดราชนัฏดารามวรวิหาร แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ วันพุธที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๙

รองอธิบดีกรมที่ดิน ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์
มหาสารคาม และขอนแก่น

นายชัยชาญ ลิขิตวิรัชธรรม รองอธิบดีกรมที่ดิน

ลงพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคาม และขอนแก่น ตรวจเยี่ยมสำนักงานที่ดิน พร้อมรับฟังปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานนำมาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙

กรมโยธาธิการฯหารือข้อราชการ

นายทรงวุฒิ สายแก้ว รองอธิบดีกรมที่ดิน
เป็นประธานหารือข้อราชการร่วมกับกรมโยธาธิการและผังเมือง
เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๔ ชั้น ๔ กรมที่ดิน

ขอเชิญสมัครเป็นสมาชิกวารสารที่ดิน

เรียน สมาชิกวารสารที่ดิน และบุคคลที่สนใจ

กองบรรณาธิการวารสารที่ดิน ขอเชิญชวนท่านสมัครเป็นสมาชิกวารสารที่ดิน ราย 2 เดือน ปีละ 6 ฉบับ ประจำปี พ.ศ. 2560 (ปีที่ 63) ในอัตราค่าบำรุงปีละ 350 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์แล้ว) โดยมีวิธีการชำระเงิน ดังนี้

1. โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารออมสิน สาขาศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ
แจ้งวัฒนะ (อาคาร B) ชื่อบัญชี “ค่าบำรุงวารสารที่ดิน”
เลขที่บัญชี 053830037072

2. ธนาคาส่งจ่ายในนาม ผู้อำนวยการกองแผนงาน
ปณ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215

หมายเหตุ กรุณาส่งใบสมัครและสำเนาหลักฐานการชำระเงิน พร้อมเขียนชื่อที่อยู่
ของผู้ส่งจงให้ครบถ้วนชัดเจน และส่งกลับมายังที่...

กลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน ชั้น 6 กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถ.แจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ 10210 หรือ FAX เอกสารมาที่หมายเลข 0 – 2143 – 9160

โทรศัพท์หมายเลข 0 – 2141 – 5661

ติดต่อคุณพนิดา email : panida_aod@hotmail.com

☐ สมาชิกใหม่

ใบเสร็จรับเงินเล่มที่.....เลขที่.....

☐ ต่ออายุสมาชิก

ลงวันที่.....

ใบสมัครสมาชิกวารสารที่ดิน

ชื่อ - นามสกุล.....มีความประสงค์ขอสมัคร
เป็นสมาชิกวารสารที่ดิน ปีที่ 63 (พ.ศ. 2560) โปรดจัดส่งวารสารที่ดิน ณ ที่อยู่เลขที่.....

ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทร.

หมายเหตุ กรณีย้ายที่อยู่โปรดแจ้งให้ทราบด้วย โทร. 0 – 2141 – 5661